

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală  
Regională  
Flunedoara-Deva

# Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

TRĂIASCĂ AL III-LEA CONGRES  
AL PARTIDULUI MUNCITORESC ROMÂN!



Desen de TIA PELTZ

Anul XVI  
Nr. 24 (796)  
17 iunie 1960  
12 PAGINI, 1 LEU



# PRESTIGIUL ROMÂNIEI PESTE HOTARE

Existența, viața, raporturile dintre țări sînt prin ele înșile publice. Relațiile internaționale le fac ca atare. Fiecare țară are o anumită prețuire, un anumit prestigiu pe scară internațională. Sînt țări mici care se bucură de un prestigiu mare, și invers.

Politica antipatriotică a burgheziei, care a trădat poporul și interesele fundamentale ale țării, a adus în trecut prejudecii României și în ce privește prestigiul și poziția ei pe arena internațională.

Pînă la 23 August 1944, economicște, eram tratați ca o țară „eminamente agricolă”, adică înapoiată, rămasă la formele primare de producție. O feudalitate nelirică prelungită și anacronică ne situa în timp cu o sută-două de ani în urmă.

La acestea se adăuga și reputația făcută popoului nostru de către feciorii de bani gata, exeroți notorii, sau șmecheri frizind exerocheria.

Și încă ceva: aveam și locul doi între țările analfabete din Europa, după cum ne bucuram de trista faimă de a fi țara plugului de lemn, a pelagrei, tuberculoziei și a teroarei burghezo-moșieresti.

Aceasta a fost moștenirea grea pe care clasa muncitoare a preluat-o atunci cînd, sub conducerea partidului clasei muncitoare, a cucerit puterea de stat.

Intr-un ritm uimitor, clasa muncitoare a ridicat în acest răstimp din temelii o țară nouă. An cu an, prestigiul politic al Republicii Populare Romîne a crescut. Numele Republicii noastre răsuna azi cu cinste, cu demnitate, în toate țările, indiferent de orînduirea politică și socială.

Datorită marilor realizări obținute în toate domeniile prin poziția pe care o apără, cu bun simț și tact, în politica internațională, cuvîntul țării noastre cîntărește mult, este finit în seamă, apreciat.

În toate ocaziile, la toate forurile internaționale, sîntem prezenți și ne apărăm cu hotărîre poziția noastră, poziție de coexistență pașnică, de întărire a colaborării și prieteniei între popoare. La O.N.U., la U.N.E.S.C.O., la Geneva, în comisiile de dezarmare sau de interzicere a experiențelor cu bomba atomică, repre-

zentanții statului nostru, alături de reprezentanții marii Uniuni Sovietice și a celorlalte țări socialiste, apără cauza nobilă a păcii și colaborării internaționale. În multe ocazii, reprezentanții romîni sînt aleși în diferite comisii internaționale, desigur și pentru valoarea lor personală, dar în deosebi ca o cinste meritată de țara noastră. Rezoluții de mare importanță sînt prezentate de țara noastră în diferite foruri internaționale și — cum este cazul propunerii guvernului R. P. Romîne de a se crea în Balcani o zonă a păcii — avem inițiative de maximă însemnătate.

Ca urmare a realizărilor remarcabile obținute în înlăptuirea politicii leniniste de industrializare socialistă, de dezvoltare continuă a economiei, științei și cul-

turașă realitate: „Romînia a devenit o țară industrială”.

Nu-i mai prejos în străinătate nici prestigiul nostru cultural. Școala noastră de matematică, școala medicală, școala noastră de pictură, înseamnă tot atîtea domenii în care ocupăm locuri de frunte. De abia s-au întors de la Paris, unde au finit o serie de conferințe la Sorbona, matematicienii Stoilov și Moisiu, pentru ca să plece în același scop, academicianul Șt. Șt. Nicolau. Nu e mult de cînd profesorii Mihail Ralea și Tudor Vianu au finit ciclurile de conferințe, primul la Sorbona, cel de-al doilea în mai multe centre culturale din Italia. Cele mai valoroase cărți romînești sînt traduse în zeci de limbi și citite de sute de milioane de oameni de pretutindeni. Piese romînești sînt jucate pe scenele a tot mai multe teatre de peste hotare.

Cîntăreții noștri, dansatorii, filarmonica noastră, marii noștri virtuozii, au reușit să obțină succese în toată lumea.

Să adăugăm succesele reputele peste hotare de manifestările echipei noastre de artă populară, alți admirabili învingători și renașteri într-o formă strălucită în anii puterii democrat-populare. Dansul popular, cîntecul popular, costumele, totul a fost regenerat, cultivat cu dragoste, pentru a atinge cel mai înalt nivel. Cînd asemenea echipe se duc de

pildă, în Franța pentru cîteva spectacole la Paris, ele sînt solicitate în alte zeci de orașe.

Toate acestea nu înseamnă, firește, că nu mai avem nimic de făcut, ci că sîntem pe calea cea bună, că poporul nostru, eliberat, chemat să-și dea măsura geniului său, o face cu strălucire în toate domeniile, și că, oamenii din lumea întreagă au început să ne aprecieze și să ne respecte.

Prestigiul țării noastre peste hotare este într-o continuă creștere. Mindria noastră este legitimă. Ea este pentru fiecare dintre noi un imbold în plus de a merge mai departe, cu încredere și entuziasm, pe calea indicată de partid.

**Demostene Botez**

## Un roman valoros

Tema romanului „Cînd se unesc riurile” este construcția hidrocentralei „Prietenia între popoare” la care au luat parte colhozuri învecinate din trei republici sovietice: Lituaniană, Letonă și Bielorusă. Dacă în U.R.S.S. este ceva foarte obișnuit, ceva cotidian, ca mai multe popoare să participe la unele construcții, oarecum neobișnuită este situarea acțiunii într-un loc unde se învecinează trei colhozuri, fiecare aflat pe teritoriul unei alte republici, fiecare avîndu-și particularitățile sale; mai mult — situarea acțiunii într-un astfel de loc relevă și un alt aspect al realității: cîndva, cînd pe aci erau stăpîni panii polonezi sau bogătașii fasciști, părinții și bunicii multora dintre cei care acum se înfrățesc să construiască o hidrocentrală, erau în cruntă dușmănie, datorită asmuțirilor naționaliste puse la cale de clasele exploatare.

Nu numai tema, dar și per-

Petrus Brovka: „Cînd se unesc riurile”, E.S.P.L.A. — Cartea rusă.

sonajele și subiectul aduc în roman elemente inedite, surprinzătoare. Munca pentru construirea hidrocentralei se împletește cu dragostea emoționantă și într-adevăr ciudată dintre tînărul inginer Alesî Ivaniuta, șeful șantierului, și tînăra colhoznică Anezka Paskevičiute. Alesî este fiul unei văduve din colhozul bielorus, unde se ridi-

subiectului. Faptul că un timp aceste republici uniunale s-au găsit sub stăpînire Poloniei reacționare sau a hoardelor hitleriste n-a rămas fără urmări nici după eliberarea lor de către Armata Sovietică; prin păduri, s-au ascuns foști moșieri care duc o activitate dușmănoasă față de Țara Sovietelor. Lupta împotriva unor,

## Vitrina

că noua construcție; Anezka este o fată lituaniană, crescută de părinții ei mai mult în fața altarului bisericii catolice decît în iureșul vieții socialiste, o fată evlavioasă și subordonată total unor părinți cu o mentalitate infectată de clericalism și naționalism. Dragostea lui Alesî o aduce pe Anezka la șantier și aici, sub influența pozitivă a muncii socialiste, fata se transformă radical. Elemente puțin obișnuite intervin și în alte taluri ale

astfel de elemente purtate de colhoznici e plină de dramatism, de surprize. Nu mai vorbesc despre zecile de personaje, care înscriu tot atîtea biografii dintre cele mai puțin comune, deși sînt ale unor oameni care n-au nimic deosebit, nimic excepțional în ființa lor.

Original mai este și altceva în romanul lui Petrus Brovka: un lirism specific poeziei. Noi, deprinși cu „proza lirică” a lui Sado-

## BREVIAR

● În cele 50 de zile cit va rămîne în Uniunea Sovietică, pianistul american Van Cliburn va concerta la Moscova, Kiev, Leningrad, Tbilisi, Baku și Erevan.

● Un grup de artiști de estradă japonezi întreprinde un turneu în Uniunea Sovietică, urmînd a da spectacole la Leningrad, Moscova și în altele orașe.

● Piesa „Vassa Jeleznova” de Gorki, prezentată recent în premieră la Montevideo, se bucură de mare succes.

● Institutul de istorie a artei de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S. pregătește pentru publicare „Analele vieții teatrale a popoarelor U.R.S.S.”.

● Fotoloriștii sovietici au înregistrat peste 200 de cîntece ale Anei Vabarna, o cunoscută cîntăreață populară estonă.

● În vîrstă de 82 de ani, Ana Vabarna are un repertoriu extrem de vast: cîntece închinăte muncii, cîntece de nuntă, de leagăn, de petrecere, și, mai ales, improvizatii. În afara cîntecelor, bătrîna cîntăreață cunoaște și multe povești, ghicitori și proverbe.

● Nu de mult a avut loc la Erevan o conferință științifică consacrată legăturilor literare dintre popoarele din Transcaucasia. Au fost dezbătute 20 de referate prezentate de oameni de știință din Armenia, Gruzia și Azerbaidjan. Mult interes au stîrnit mai ales referatele cu privire la legăturile dintre literatura azerbaidjană și aceea a țărilor din Orientul apropiat și cele despre însemnătatea traducerilor în limba gruzină a unor monumente literare persane.

● Revista „Lunost” și-a sărbătorit cinci ani de existență. Chiar de la prima ieșire cu cititorii, revista și-a cucerit o popularitate binemeritată. Tirajul de 100.000 de exemplare s-a dovedit încă de atunci neindustrial. Astăzi, revista „Lunost” apare într-un tiraj de 450.000 de exemplare.

● În cursul lunii august va avea loc la Moscova Congresul internațional al orientaliștilor. Și-au anunțat participarea la acest Congres savanți și filologi din numeroase țări.

● La Casa prieteniei cu popoarele țărilor străine din Moscova a avut loc o seară dedicată aniversării a 85 ani de la nașterea marelui scriitor german Thomas Mann. La reuniune au luat parte scriitori, critici, iubitori de literatură. Vorbînd despre larga răspîndire în U.R.S.S. a operelor scriitorului, criticul A. Kopelev s-a referit la marile tiraje în care sînt editate traducerile din romanele lui Thomas Mann. În curînd va fi editată la Moscova o culegere de Opere alese în 10 volume, într-un tiraj de 500.000 exemplare.

● La 10 iunie a avut loc la Casa oamenilor de știință din Moscova adunarea generală a Academiei de Științe a U.R.S.S. care a ales noi membri ai Academiei. Au fost aleși 11 reprezentanți de frunte ai științei sovietice, printre care B. P. Konstantinov, B. N. Petrov, V. A. Trapeznikov, P. N. Fedoseev și alții. Adunarea generală a ales, de asemenea, 50 de membri corespondenți ai Academiei.

## VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE: pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an 40 lei.

Pompiliu Caraiuan





Noua sală a Palatului Republicii

## SLAVĂ PARTIDULUI !

Oamenii muncii din Republica Populară Română, eroica noastră clasă muncitoare,

de  
**MARIN FLOREA IONESCU**

harnica țărânie muncitoare, intelectualitatea legată de popor, întimpină cu însuflețire cel de al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român, care-și va începe lucrările la 20 iunie a.c. Cu acest prilej, întregul nostru popor muncitor își exprimă dragostea și atașamentul față de partid, inspiratorul și organizatorul tuturor victoriilor noastre, hotărârea de a nu-și precupeți forțele în lupta pentru traducerea în viață a politicii sale înțelepte.

Partidul Muncitoresc Român, partid revoluționar marxist-leninist, care și-a câștigat prin devotamentul său neabătut față de interesele poporului, prin justiciile politice sale, încrederea profundă a oamenilor muncii, își îndeplinește cu cinste sarcinile ce-i revin ca forță conducătoare a poporului muncitor și a statului democrat-popular.

Sub conducerea încercată a partidului, poporul nostru a înfăptuit, la 23 August 1944, insurecția armată victorioasă care a dus la răsturnarea dictaturii militarofasciste, la ieșirea României din odiosul război antisovietic, la cucerirea libertății și independenței naționale.

Devenind stăpîn al țării și al bogățiilor ei, poporul nostru a desfășurat o uriașă activitate creatoare în lupta de zi cu zi pentru aplicarea politicii partidului, pășind, după exemplul măreț al Uniunii Sovietice, pe drumul făuririi noului orinduirii socialiste.

Partidul nostru, elaborînd programul dezvoltării economice a țării, a pus la temelie lupta teză leninistă că „baza materială a socialismului poate fi numai marea industrie mecanizată”. Conferința națională a Partidului Comunist Român, din octombrie 1945, a trasat ca linie a partidului nostru pentru reconstruirea țării „refacerea și dezvoltarea industriei grele, pivotul în jurul căruia întreaga economie a țării se va dezvolta în condiții noi”. Politica de industrializare socialistă, de crearea a bazei tehnico-materiale a socialismului în țara noastră și-a găsit expresia în planurile anuale, în primul plan cincinal, în planul de zece ani de electrificare a țării și în Directivele Congresului al II-lea al P.M.R. pentru dezvoltarea economiei naționale în perioada 1956—1960.

În perioada care a trecut de la cel de-al II-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român poporul nostru a obținut realizări de însemnătate istorică. Această perioadă se caracterizează prin creșterea continuă a forțelor de producție, lărgirea și consolidarea relațiilor de producție socialiste, dezvoltarea proporțională a economiei naționale pe o linie mereu ascendentă și, pe această bază, ridicarea nivelului de trai material și cultural al poporului muncitor.

Producția globală industrială a înregistrat în anii 1956—1959 un ritm mediu anual de creștere de 10 la sută. În 1960, producția globală industrială va fi cu 65 la sută mai mare față de 1955, realizându-se astfel cu succes sarcina trasată de Congresul al II-lea cu privire la creșterea producției industriale cu 60—65 la sută. Cele mai de seamă realizări au fost dobîndite în ramurile principale ale Indus-

triei, de care depinde mersul înainte al întregii economii naționale. Un succes în-

semnat al oamenilor muncii îl constituie îndeplinirea cu aproape un an mai devreme a prevederilor planului de electrificare elaborat de partid pentru etapa de 10 ani, 1951—1960.

Transformări istorice au avut loc în agricultura țării. Sarcina trasată de Congresul al II-lea al partidului ca în 1960 sectorul socialist din agricultură să fie preponderent ca suprafață și ca producție-marfă a fost realizată încă de la sfîrșitul anului 1959. Sectorul socialist din agricultură cuprinde acum peste 77 la sută din suprafața arabilă a țării, peste 76 la sută din totalul familiilor țărănești fiind cuprinse în gospodăriile agricole colective și întovărășiri.

Realizări de cea mai mare însemnătate au fost obținute în perioada dintre cele două congrese și în domeniul ridicării nivelului de trai al oamenilor muncii, al dezvoltării științei, artei și culturii.

Toate aceste realizări au creat baza tehnico-materială necesară pentru progresul continuu, într-un ritm și mai înalt, al întregii economii naționale în anii următori. În acest scop, cel de al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român este chemat să dezbate și să adopte Directivele pentru planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960—1965 și pentru programul economic de perspectivă. Sarcina fundamentală a planului de șase ani este dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului, creșterea rapidă a forțelor de producție, în vederea desăvîșirii construcției socialiste în R. P. Română.

Înfăptuirea obiectivelor planului economic va însemna o nouă și strălucită afirmare a nesecatelor resurse de energie creatoare ale poporului muncitor, puse în slujba înfloririi patriei socialiste, a făuririi propriilor sale bunăstări, o nouă și puternică demonstrare a superiorității economiei socialiste.

Insufleții de aceste mărețe perspective, oamenii muncii de pe întreg cuprinsul patriei și-au afirmat — cu prilejul marilor dezbateri ce a avut loc în întîmpinarea Congresului — hotărîrea lor nestrămutată de a munci și lupta cu însuflețire pentru înfăptuirea grandiosului program elaborat de partid. Dezbaterile proiectului de Directive a evidențiat încă o dată unitatea de nezdruccinat dintre partid, guvern și popor, dragostea și încrederea cu care întregul nostru popor traduce în viață politica partidului. Ca un singur om, poporul român sprîjină politica externă a partidului și guvernului nostru, îndreptată spre destinderea încordărilor internaționale, spre întărirea păcii și colaborării între popoare. Alături de marea Uniune Sovietică și de celelalte state socialiste, R. P. Română militează pentru interzicerea armelor atomice și termonucleare, pentru dezarmarea generală și totală, pentru eliberarea omului de primejdia unui război distrugător.

Sub steagul glorios al Partidului Muncitoresc Român, poporul nostru pășește cu hotărîre înainte, spre culmile însoțite ale socialismului.

## PRIETENI ROMÎNI, VĂ DORIM NOI SUCESE!

de **EVGHENI AFANASENKO**

președintele Asociației de prietenie sovieto-romine

Au trecut abia 15 ani de cînd poporul român, eliberat de sub jugul fascist, a început, sub conducerea Partidului Muncitoresc Român, marea operă de construcție socialistă.

În perspectiva istoriei 15 ani înseamnă puțin. Dar cit de mult s-a transformat România în acest scurt răstimp. Poporul frate român, atât de apropiat de noi prin fizionomia-i morală și năzuințele sale, a săvîșit în această perioadă un salt cu adevărat gigantic, dobîndind succese uriașe în dezvoltarea tuturor ramurilor economiei naționale.

Membrii a marii familii a popoarelor lagărului socialist, poporul român muncește pașnic pentru prosperitatea patriei sale; ajutorul reciproc, dezinteresat, frățesc pe care și-l acordă țările socialiste în economie și cultură, întărește și mai mult puterea Republicii Populare Romine și a întregului lagăr.

Nu putem, firește, trasa aci un tablou cuprinzător al marilor transformări care au schimbat însăși fața României de odinioară, dar e de ajuns să ne referim fie și la o singură împrejurare: producția industrială a României de astăzi, România democrat-populară, întrece de cinci ori pe aceea din anii de vîrf ai regimului burghez-moșieresc.

În succesele dobîndite de poporul român în făurirea unei vieți noi, socialiste, un rol uriaș revine Partidului Muncitoresc Român. Partidul se îngrijește neobosit de bunăstarea oamenilor muncii, de ridicarea nivelului lor de viață. Partidul Muncitoresc Român este inspiratorul tuturor minunatelor înfăptuiri ale poporului român. Sub conducerea partidului, oamenii muncii din România luptă activ pentru pace în lumea întreagă, pentru prietenie cu toate țările lumii.

De aceea e foarte firesc că Republica Populară Română susține și propunerile de dezarmare, de coexistență pașnică între toate țările, făcute de Uniunea Sovietică. Poporul român a înțeles că minie acțiunile dușmănoase ale Statelor Unite ale Americii care au torpilat conferința la nivel înalt de la Paris, împiedicînd astfel slăbirea încordării internaționale, atât de dorită de oamenii pașnici și cinstiți din întreaga lume.

Așa cum a arătat în repetate rînduri Nikita Sergheevici Hrușciov, Uniunea Sovietică, bastionul de neclintit al păcii, va face și de acum înainte totul ca omenirea să nu mai fie împinsă într-un nou război pustitor, care ar pune în pericol însăși soarta civilizației contemporane. Sintem încredințați că alături de popoarele întregului lagăr socialist, poporul român va depune toate eforturile pentru a împiedica dezlănțuirea unei noi catastrofe mondiale.

Popoarele Uniunii Sovietice sînt legate de o dragoste profundă și sinceră de harnicul popor frate român. Ne-am bucurat și ne bucurăm întotdeauna de succesele și realizările lui.

Peste cîteva zile va începe Congresul al III-lea al P.M.R. Este un eveniment politic de uriașă importanță în viața partidului și a întregului popor român. Congresul va face bilanțul drumului parcurs pînă acum și va trasa programul dezvoltării viitoare a țării pe calea socialismului.

Nu există nici o îndoială că poporul român, care sub conducerea partidului său înțelept a izbutit într-o perioadă foarte scurtă să transforme România înapoiată, „eminamente agricolă” într-un stat modern, cu o puternică industrie socialistă și o agricultură în plină dezvoltare, va obține noi succese în opera de construire a vieții socialiste, pentru înflorirea patriei sale.

Republica Populară Română, ca și celelalte țări socialiste, va juca un rol tot mai activ în colaborarea economică internațională, în uriașă mișcare pentru apărarea păcii și prieteniei între popoare.

În numele Asociației de prietenie sovieto-romine, transmit un salut călduros celui de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român, întregului popor român.



Proiectul  
de Directive  
ale Congresului  
al III-lea  
al P. M. R.

Planul de șase ani deschide științei și culturii românești perspective mărețe, a căror realizare intelectualitatea noastră, strâns legată de interesele poporului, o consideră ca o sarcină de mare cinste încredințată de partid. Marile succese repute în anii regimului de democrație populară în domeniul învățământului, de știință și cultura noastră au dovedit în mod concludent că știința își găsește adevăratul rol social numai în societatea socialistă. Construirea noii orânduiri este un proces conștient, condus de partidul clasei muncitoare, pe baza concepției materialismului dialectic și istoric, care asigură cunoașterea legilor obiective ale naturii și societății și folosirea lor pentru dezvoltarea social-economică. Țara care, în vremea regimului burghezo-moșieresc avea 40 la sută din populație analfabetă, a lichidat, încă din primii ani de după reforma învățământului această rușine și generalizează acum învățământul de 7 ani. S-a lărgit considerabil învățământul mediu. Învățământul superior, restructurat ca organizare și conținut științific pentru a face față nevoilor economiei și culturii socialiste, însumează în 1959—1960 33 institute cu 88 facultăți, față de 16 institute cu 33 facultăți în 1938. Numărul studenților — între care procentul fiilor de muncitori și țărani muncitori corespunde azi în bună parte compoziției sociale a populației țării — este de peste două ori mai mare decât în 1938. Repartizarea lor pe secțiuni de învățământ corespunde necesităților reale ale economiei și culturii. Astfel, dacă în 1938 numai 9,2 la sută dintre studenți frecventau învățământul tehnic și 3,9 la sută cel agricol, în 1958 învățământul tehnic cuprindea 30,5 la sută din numărul studenților, iar cel agricol 9,4 la sută.

Succese importante a obținut știința românească. Academia R. P. Romine este o instituție activă de creație, planificare și coordonare a activității științifice. În institutele de învățământ superior munca științifică a devenit o obligație care justifică numirea, menținerea și promovarea în posturile didactice. Sub îndrumarea partidului, care înconjoară cu dragoste pe oamenii de știință, le asigură condiții favorabile și le stimulează activitatea prin toate mijloacele, institutele de cercetări ale Academiei, ca și catedrele din învățământul superior au adus numeroase contribuții la progresul științei, atât în domeniul cercetării științifice fundamentale, teoretice, cât și în legătură directă cu construcția socialistă în toate ramurile de activitate.

Importante realizări obținute până în prezent formează o bază solidă pentru dezvoltarea continuă a învățământului de toate gradele și a științei. Această dezvoltare constituie în cadrul societății socialiste o necesitate obiectivă, determinată de ridicarea la nivelul cel mai înalt a forțelor de producție.

# Socialismul înseamnă cultura

Una din condițiile indicate în proiectul de Directive pentru realizarea planului economic de șase ani este utilizarea tehnicii celei mai înaintate, pe baza cuceririlor științei actuale: mecanizarea și automatizarea complexă în industrie, mecanizarea muncilor agricole, introducerea pe scară largă a electronicii, dezvoltarea industriei chimice, valorificarea rezultatelor obținute de biologie, folosirea în scopuri pașnice a energiei atomice. Această cale de dezvoltare presupune creșterea continuă a nivelului tehnico-științific al masei largi de oameni ai muncii și formarea unui număr din ce în ce mai mare de specialiști de înaltă calificare. Proiectul de Directive prevede în acest sens, pentru planul de șase ani, încheierea până în 1962—1963 a generalizării învățământului de 7 ani și trecerea treptată la învățământul general de 8 ani, ceea ce va face ca învățământul de cultură generală să treacă de la 11 la 12 ani. O largă dezvoltare capătă învățământul profesional și tehnic mediu, care vor trebui să asigure producției un număr de aproximativ 260.000 muncitori calificați și peste 100.000 de cadre tehnice medii. În acest scop, școlarizarea în școlile profesionale va crește de 2,5 ori, iar în școlile tehnice de peste 2 ori. Pentru învățământul universitar și pedagogic, în ale căror sarcini intră și pregătirea cadrelor didactice pentru învățământul mediu, această dezvoltare are consecințe însemnate în ce privește adaptarea programelor la noua structură și la nevoile sporite de cadre ale învățământului de cultură generală. Întregul învățământ superior capătă, în același timp, posibilități mari de creștere a nivelului de aprofundare a cunoștințelor pentru noii studenți, absolvenți ai școlii de cultură generală de 12 ani. În decursul planului de șase ani învățământul superior va da economiei naționale, culturii, ocrotirii sănătății și științei un număr de 54.000 cadre cu pregătire superioară. Numărul total al studenților din anul I va crește, până în 1965, cu 38 la sută, accentuându-se în special școlarizarea la institutele tehnice, astfel încât numărul inginerilor să atingă în 1965 cifra de 80.000, față de 59.000 în 1959. Directivele prevăd dezvoltarea în continuare a învățământului seral și fără frecvență, forme specifice școlii socialiste, prin care oamenii muncii au posibilitatea de a obține calificarea medie sau superioară fără a părăsi producția.

Această puternică dezvoltare a învățământului de toate gradele e susținută de o generoasă politică de largire a bazei lui materiale. Investițiile din fondurile statului, dublate în perioada planului de șase ani față de 1954—1959, vor permite construirea a circa 15.000 săli de clasă în învățământul elementar și mediu, dintre care 11.000 în mediul rural, a unor noi localuri pentru universități și institute de învățământ superior — între ele un întreg complex destinat Institutului politehnic București — precum și a unor cămine studențești, cu o capacitate totală de 15.500 locuri. Cadrele didactice de toate gradele răspund grijii părin-

de prof. J. LIVESCU  
rectorul Universității  
„C. I. Parhon”

tești a partidului pentru progresul continuu al școlii noastre socialiste intensificând activitatea lor rodnică de îndrumare a tinerelor generații pentru însușirea profundă a științei și culturii, educându-le în spiritul atașamentului profund pentru cauza nobilă a poporului.

acordă o atenție deosebită cercetărilor geologice care, folosind cele mai moderne metode de studiu și de prospectare, vor trebui să-și concentreze activitatea spre descoperirea și punerea în valoare a minereurilor necesare dezvoltării industriilor metalurgice și chimice. Valorificarea resurselor energetice și a metalelor neferoase, introducerea pe scară largă a mașinilor electronice și producerea în țară a elementelor de automatizare, în

asemenea considerabil studiile necesare pentru producerea fibrelor și firelor sintetice, ca și a fibrelor pe bază de celuloză, folosindu-se o altă bogăție naturală, valorificată pentru prima oară în anii democrației populare, aceea a stufului din Delta Dunării. Pentru creșterea continuă a nivelului de trai material al poporului muncitor, ca și pentru ocrotirea sănătății capătă o importanță considerabilă prevederile din proiectul de Di-



Cartea — un bun la îndemina oricui

Accentul puternic pus în proiectul de Directive pe folosirea tehnicii celei mai înaintate și a cuceririlor științei actuale trasează oamenilor noștri de știință sarcini deosebit de importante care vor avea rezultate valoroase pentru progresul țării noastre. Știința și tehnica sint chemate să contribuie la dezvoltarea producției, pe de altă parte, așa cum arată experiența de până acum, această contribuție efectivă la creșterea forțelor materiale ale societății se va răfringe în mod creator asupra progresului științelor teoretice.

Directivele planului de șase ani stăruie în mod deosebit asupra sarcinilor științelor naturii și științelor tehnice. Strâns legate de acestea este matematica, în special unele discipline ca statistica și logica matematică, calculul numeric și grafic, care au luat un deosebit avânt în ultimele decenii și care trebuie să contribuie la rezolvarea a numeroase probleme teoretice și practice puse de economia concretă, de programarea mașinilor de calcul, de dezvoltarea mecanizării și automatizării complexe. Proiectul de Directive

special pe bază de semiconductori, condiționează avântul cercetărilor de fizică și de tehnică fizică. În fizica nucleară se vor continua și aprofunda studiile privind folosirea energiei nucleare în scopuri pașnice, în special prin producerea unui număr cât mai variat de izotopi și prin introducerea lor, în tot mai mare măsură, în practica industrială, agricolă și medicală. În domeniul științelor chimice, pe lângă accentul pe unele ramuri noi de chimie fizică, cum e radiochimia, menită să elaboreze metode noi de fabricare a substanțelor și de control a reacțiilor chimice, un loc central îl ocupă petrochimia, în vederea unei cât mai științifice valorificări a hidrocarburilor din petrol, una din cele mai importante bogății naturale a țării noastre. Această valorificare tinde, pe de o parte, spre realizarea de produse derivate de înaltă calitate; pe de altă parte, prin perfecționarea procedeelor de sinteză și polimerizare, spre dezvoltarea pe scară și mai largă a industriei materialelor plastice. Se vor dezvolta de

rective privind cercetările în domeniul științelor biologice. Se vor intensifica studiile de genetică, fiziologie animală și vegetală, biochimie și biofizică, iar rezultatele trebuie să ducă la o mai adâncă cunoaștere a proceselor biologice în vederea progresului medicinei preventive și curative. Se va da, de asemenea, atenție îmbunătățirii soiurilor de plante agricole prin realizarea de hibrizi simpli și dubli de porumb, crearea de noi soiuri de cereale rezistente la secetă, ameliorarea raselor existente de animale etc.

Este neîndoios că dezvoltarea economică și social-politică a societății românești în anii care vin se va reflecta adecvat și în progresul științelor umaniste.

Îndrumați continuu de partid pe calea legăturii strinse între știință și viață, intelectualii din patria noastră sint hotărâți să muncească cu rivă sporită pentru a contribui la creșterea forțelor materiale și spirituale ale poporului muncitor, angajat cu tot elanul în opera istorică de desăvârșire a construcției socialismului.



# ESTETICA MARILOR ORAȘE

S-au încheiat lucrările consfătuirii unionale pentru problemele urbanistice, care a avut loc la Moscova. Rapoartele, referatele și discuțiile consfătuirii au fost consacrate problemelor actuale ale urbanisticii, astfel cum se degajă ele din uriașa operă de construcție de locuințe care se desfășoară în Uniunea Sovietică.

După cum se știe, în anii septenaliului, volumul construcțiilor crește considerabil, atingând un nivel fără precedent în istoria acestei ramuri de activitate. Vor fi înălțate 15 milioane de locuințe. Pentru a vă da seama de ceea ce reprezintă această cifră, e suficient să spunem că ea este egală cu 180 de orașe a câte 250.000 de locuitori. În prezent, Uniunea Sovietică deține primul loc în lume în ceea ce privește construcția de locuințe pe cap de locuitor. În U.R.S.S. se construiesc mai multe locuințe decât în S.U.A., Anglia, Franța, R.F.G., Elveția, Suedia și Belgia, luate la un loc.

Consfătuirea a acordat o mare atenție principiilor de raționalizare și problemelor tehnice și economice ale construcțiilor. În aceeași vreme, participanții la consfătuire s-au ocupat îndeaproape de problemele de estetică ale urbanismului contemporan.

Ceea ce impresionează în primul rând la ansamblurile de clădiri de curind ridicate în U.R.S.S. este radicala schimbare intervenită în scara urbană. În locul texturii mărunte de odinioară, cu aglomerări de case mici și joase, a apărut o altă, majoră. Ea se caracterizează prin volume arhitectonice larg dimensionate și înconjurată de verdețuri. O ritmică nouă rezultă, în plastica orașelor, din sensibila creștere în înălțime a blocurilor de locuit și din mărirea și reorganizarea intervalelor ce le separă.

Treptat se abandonează vechiul sistem de stradă-coridor, cu alinieri continue, simetrice, din imobile juxtapuse. Se aplică acum o amplasare mai puțin rigidă, mai liberă. Clădirile sînt distanțate, luminoase, însorite. Prin decalări și retrageri de la stradă sau naștere intrinduri alveolare. Dinamismul și flexibilitatea schemelor urbanistice actuale sînt în contrast cu ordinea statică a celor trecute. În cadrul planurilor generale de dezvoltare, marile orașe se descentralizează aplicîndu-se sistemul micro-raioanelor, despărțite prin zone verzi. E vorba de ansambluri independente, rezidențiale, care nu cuprind activități productive, cu instituții și servicii comunale proprii, precum și cu clădiri pentru așezămintele culturale, sportive etc.

Nu mai printr-un înalt grad de industrializare a ramurii construcțiilor se pot realiza rapid și ieftin milioanele de locuințe prevăzute în planul de 7 ani. Prefabricarea clădirilor din panouri și alte piese cît mai mari, după procedee tehnologice perfecționate, împreună cu mecanizarea asamblării pe șantier, constituie problemele esențiale ce se ridică în fața arhitecților și constructorilor sovietici.

Dar, atît la recenta consfătuire unională cît și la cel de al V-lea congres internațional al arhitecților ținut la Moscova în anul 1958, a revenit, ca un leit-motiv, grija ca tipizarea clădirilor să nu ducă la monotonia, la uniformitatea de aspect a noilor așezări. Planimetria cvartalelor și a micro-raioanelor depinde în mare măsură de posibilitățile de organizare a vaselor șantier și de dotare cu mijloace moderne de montaj, după cum în-săși actuala concepție arhitecturală e influențată de producția în serie a caselor, din elemente standardizate.

Repetarea proiectelor-tip nu implică neapărat identitatea soluțiilor de sistematizare. Prin zonajul în plan și înălțime, alternîndu-se cîteva tipuri de clădiri cu volume, lungimi și înălțimi diferite, amplasate după un anumit ritm compozițional, cartierele capătă o fizionomie proprie, cu certe calități estetice.

Șirurile de case identice își reduc oarecum monotonia în cazul cînd ele alcătuiesc fundalul arhitectonic din care se detașează edificiile publice.

Pericolul schematismului urbanistic, a-pare numai la simpla juxtapunere a acelorăși tipuri, fără ingeniozitate și spirit creator. O contribuție imaginativă la stabilirea raporturilor spațiale dintre masele arhitectonice și la trasarea sistemului de artere introduce în ansambluri ordine și armonie, conferind uneori acestora o alură de monumentalitate.

Cînd se vorbește de proiecte-tip, nu trebuie uitat că prefabricatele permit o varietate de forme arhitecturale, folosindu-se numeroasele combinații posibile între părțile componente, ca la jocurile de construcții ale copiilor. Astfel, se nasc trăsăturile individuale ale clădirilor moderne, care înlătură o înfățișare prea uniformă.

Spațiile verzi au căpătat, la organizarea teritoriului unora dintre noile micro-ra-

ioane, suprafețe tot atît de vaste ca și în localitățile climaterice sau balneare. Pe lângă rolul igienic, vegetația are, la oraș, o importanță valoare pitorească, decorativă. Un exemplu în acest sens îl constituie cartierul Novele Ceremușki din Moscova.

Amplasarea clădirilor în mijlocul zonelor verzi compensează tonurile neutre ale arhitecturii. Simplitatea fațadelor caracteristică blocurilor în serie este adesea în-suflețită cu ajutorul culorilor. Utilizată în toate epocile, culoarea se impune azi mai mult ca oricînd. Aplicată cu măsură, evitîndu-se împetritările, culoarea transmite clădirilor varietate și valoare emotivă, mărind plasticitatea complexelor urbanistice.

Metodele industriale în construcție au dat naștere unui nou limbaj plastic, unei viziuni arhitectonice originale, pusă sub semnul raționalizării și mecanizării. La al cincilea congres internațional al arhitecților, delegatul sovietic Karo Alabian spunea în raportul său că: „Soluționarea problemelor estetice decurgînd din noile sisteme structurale și din noile materiale de construcție este una din sarcinile actuale de seamă ale arhitecților”.

În plastica unor case uzinate nu poate fi vorba de utilizarea motivelor din ornamentația tradițională a stilurilor din trecut. La clădirile de azi — inventate și nu copiate ori imitate ca înainte — amestecul din totdeauna de artă și știință capătă un dozaj în care prevalează ultima. În simplitatea ei, arhitectura contemporană poartă pecetea procesului tehnic, este expresia unei noi concepții despre viață și frumusețe.

arh. J. Monda



An de an, Moscova, Capitala Uniunii Sovietice, devine tot mai frumoasă. Noile clădiri, expresie a arhitecturii epocii socializmului, se integrează în chip armonios în estetica generală a marelui oraș.

## Centralele electrice ale epocii noastre

În decursul septenaliului, consumul de energie electrică al U.R.S.S. va crește la 500-520 miliarde kW/h anual, adică la dublu față de 1958. Aceasta implică construirea de centrale electrice puternice, în care să se instaleze generatoare capabile să furnizeze surplusul de energie cerut.

Centralele electrice vor fi construite atît pe bază de combustibil obișnuit — cărbune, gaze naturale, sau utilizînd energia căderilor de apă — cît și pe bază de combustibil nuclear.

Oricare ar fi însă tipul de centrală electrică, funcționarea acesteia este cu atît mai economică, cu cît randamentul generatoarelor, mașinile de bază ale unei centrale electrice, este mai mare. În fața electrotehnicienilor sovietici constructori de mașini electrice stă problema construirii de generatoare foarte puternice, atît pentru uzinele termoelectrice sau atomoelectrice, cît și pentru cele hidroelectrice. Numeroase colective de specialiști studiază teoretic, efectuează lucrări practice în laboratoare, proiectează și execută în uzine elementele necesare pentru a putea mări puterea unicelelor și pentru a le îmbunătăți proprietățile în vederea unei funcționări sigure și de lungă durată a mașinilor.

În domeniul turbogeneratoarelor, din cauza mașinilor primare — turbine cu aburi — se caută a se mări puterea la turația cea mai mare posibilă a generatoarelor electrice de curent alternativ, care sînt mașini sincrone (alternatoare). Turația maximă a acestor mașini la frecvența de 50 Hz utilizată astăzi este de 3.000 rotații pe minut. Pînă acum cea mai mare putere a alternatoarelor la această turație este de 150.000 kW pe unitate. Aceste mașini sînt fabricate astăzi în serie la uzina „Elektrosila” din Leningrad. Pentru a scoate căldura dezvoltată în aceste mașini în timpul funcționării, aerul din interiorul lor este înlocuit cu hidrogen, mediu care are proprietăți mai bune pentru acest scop. Constructorii sovietici și-au pus problema depășirii acestei puteri pe unitate, utilizînd un nou mijloc de răcire. Soluția adoptată de ei este de a executa bobinajul statoric al mașinii din conductoare găurite sub formă de țevi, de profil potrivit, prin care trece un curent de apă. Apa este un mediu de răcire mult mai eficient decît gazele. Datorită utilizării ei se poate dubla fără multe dificultăți puterea unei mașini de dimensiunile ce-

lei de 150.000 kW. Rotorul este răcit mai departe tot cu hidrogen. În acest scop, înfășurarea rotorică este prevăzută cu canale pe partea laterală, sub formă de elice, iar dinții rotorici au orificii prin care intră hidrogenul, care înconjoară conductoarele rotorice prin canalele amintite și iese apoi prin alte orificii în zona din care gazul încălzit este aspirat și trimis în răcitor. În momentul de față la uzina „Elektrosila” este în construcție o asemenea mașină de 300.000 kW la 3.000 rotații pe minut, care va intra în cursul funcționării.

Constructorii sovietici prevăd să atingă în scurt timp cu aceste mașini o putere de 450.000 kW pe unitate la 3.000 rpm, ceea ce constituie un progres uriaș.

Tot în domeniul turbo-generatoarelor, în Uniunea Sovietică se lucrează și la mărirea siguranței de funcționare a generatoarelor sincrone.

Se cunoaște faptul că acest tip de mașini produce multe neplăceri lucrătorilor de la centralele electrice: este vorba de așa numitul fenomen al oscilațiilor mașinilor sincrone, care în anumite condiții se pot amplifica și duc la deconectarea mașinilor de la rețea, provocînd perturbații cu consecințe nefaste. Acest proces caracterizează așa numita stabilitate dinamică a generatoarelor sincrone, care este cu atît mai importantă cu cît rețelele electrice sînt mai întinse iar puterea lor mai mare.

Electrotehnicienii sovietici și-au pus problema îmbunătățirii stabilității dinamice a generatoarelor sincrone prin schimbarea regimului generatorului electric. Atunci cînd pendulările rotorului ating valori prea mari, mașina trece în regimul asincron.

Realizarea practică a acestui tip de mașină întîmpină mari dificultăți, trebuind să se utilizeze o comandă electronică a excitatoarelor. În momentul de față în U.R.S.S. se experimentează o astfel de mașină de 50.000 kW, cu ajutorul căreia se vor obține informațiile necesare pentru o generalizare a metodei respective.

De remarcat faptul că din colectivul care a studiat această metodă și care a adus un real aport la înfăptuirea ei este fostul campion mondial de șah Mihail Botvinnik (Botvinnik este inginer electrotehnic, absolvent al Institutului Politehnic din Leningrad).

În domeniul hidrogenatoarelor,

noutățile sînt de asemenea foarte importante.

Se cunoaște faptul că cea mai puternică centrală hidroelectrică din lume, hidrocentrala de la Kuibîșev, de 2,5 milioane kilowați, a intrat de curînd în funcțiune. În momentul de față se echipează centrala hidroelectrică de la Stalingrad cu unități de cîte 115.000 kVA fiecare. O noutate în construcția acestor hidrogenatoare față de cele de la Kuibîșev o constituie faptul că excitația acestora nu se mai face cu mașini de curent continuu, ci cu mașini de curent alternativ, care se redresează cu dispozitive ionice. Prin aceasta se realizează o însemnată mărirea a siguranței de funcționare a mașinilor sincrone și o importantă reducere a prețului de cost și a greutății acesteia (este mai ușoară cu 250 tone). De asemenea, forțarea excitației se poate realiza mult mai simplu, mai rapid, dat fiind că dispozitivele ionice au inerție foarte redusă.

Se prevede de asemenea o importantă mărirea a puterii unităților pentru hidrocentralele siberiene. Astfel, pentru centrala de la Bratsk sînt proiectate hidrogenatoare de 225.000 kVA, prin urmare de 2 ori mai mari decît cele din centralele europene.

Colectivele de proiectanți studiază acum proiectele hidrogenatoarelor care vor echipa centrala hidroelectrică de pe Enisei. Acestea vor avea puterea de-a dreptul uluitoare de 500-700 MVA.

O problemă deosebit de interesantă studiată de un colectiv din Moscova este de a construi generatoarele electrice cu inductorul și indusul mobile, prevăzute cu înfășurări de curent alternativ în ambele părți. La această construcție o parte joacă rol de inductor pentru cealaltă parte, prin aceasta realizîndu-se practic o dublare a puterii mașinii. Noul tip de mașină permite utilizarea unei viteze relative mai mari, favorabilă în special pentru construcția mașinii primare.

Prin realizările lor constructorii sovietici se situează în fruntea tuturor constructorilor din lume în domeniul mașinilor electrice generatoare de mare putere.

conf. ing. Toma Dordea



# Poezia eticii comuniste

„Viori de primăvară” de Al. Stein  
la Teatrul Armatei, sala Studio

La ultima bătaie de gong, care coincide cu debutul acțiunii, se desemnează în scenă figura unui scriitor, dispus să facă o seamă de confidențe publicului. Șirul confidențelor e întrerupt de evoluția nemijlocită a personajelor, care confirmă, amplifică premisele scriitorului. Complicațiile încep de la un clasic *pro quo* de comedie, dezlegat înspre final...

...Într-un bloc din noul raion sud-vestic al Moscovei, dat în folosință de curând, locuiesc, între alții, ingineri și tehnicieni de la două institute de cercetări (a metalelor feroase și neferoase). Unu' dintre institute urmează să se mute în Ural, apropiindu-se de baza sa firească de activitate. S-ar părea că e vorba despre Institutul de metale neferoase. Această schimbare, care trebuie să se producă foarte curând, generează o serie de procese de conștiință, determină limpezirea unor situații, accelerarea rezolvării unor probleme. E un fel de încercare a trăinicieii diverselor sentimente. Cea mai mare parte a personajelor trec „examele” cu succes, dovedind că rămân — la orice meridian sovietic — oameni autentici. Nu mai are nici o însemnătate faptul că, în pofida aparențelor, se mută Institutul de metale feroase. Eroi piesei, de vîrstă și profesii diferite, au avut prilejul, generos oferit de autor, de a-și valorifica frumoasele potențe morale, de a contura în sinteză profilul etic al omului sovietic.

În programul de sală al Teatrului Armatei, autorul lucrării *Viori de primăvară*, Alexandr Stein, notează pentru spectatorii bucureșteni: „Am să vă spun numai cîte ceva despre piesă. Ea reprezintă pentru mine, într-o oarecare măsură, un debut. Da, sint debutant, pentru că pînă acum am scris numai drame psihologice, iar *Viori de primăvară* este o comedie lirică”.

Apreciind modestia autorului, să ne fie îngăduit să nu ne declarăm întru totul de acord cu el. Apelînd pentru prima dată la mijloacele de expresie ale comediei, Stein se dovedește și aici perfect consecvent cu el însuși, urmărind cu multă minuțiozitate și pricepere, în prim plan, viața psihologică a eroilor săi. Ori, preocupat tocmai de această direcție primordială a operei sale, scriitorul folosește aproape ca pretext forma comică, mulată cu iscusință pe problematica gra-

vă, impresionantă, a frumuseții etice proprii cetățeanului lumii noi. De aceea, aparența debutului pe planul comediei se asociază cu substanța perseverenței autorului în tratarea universului psihic, etic, al omului comunist.

De aici decurge linia esențială a comediei lirice *Viori de primăvară*, menită să

constituie contraponderea acestor excese, cîțiva interpreți (ca Aglaie Metaxa — Maximova —, Dumitru Rucăreanu — Goșa —, Dorin Moga — Andrei —, de ex.) au ajuns la cealaltă extremă, comunicînd, nemotivat, textul linear și evitînd cu strășnicie inflexiunile comice. Cel mai aproape de risul însoțit de duișie, de măsurile gin-



Scenă din spectacolul „Viori de primăvară”

comunica în spectacol fiorul tulburător al poeziei etice a comunismului.

Direcția de scenă a spectacolului de la Teatrul Armatei (regia artistică: Gh. Cheța, asistent: Lucian Dinu) a descifrat cu atenție sensurile piesei, rațiunea de existență a personajelor în economia acțiunii. Ea s-a lăsat însă, uneori, prea mult ispitită de comedie, fără a o însoți permanent de atributul lirică, specificat și de autor. În acest plan, ni s-au părut, de pildă, inutile adăugirile grotești — ca, în spre finalul actului I — ale lui Gh. Trestian (Petrișev) sau exagerările cam manieriste ale Ninettei Gusti (Alektina Nikolaevna), actriță înzestrată, de altfel, cu mult farmec comic. Voind parcă să

gașe ale valsului „Viori de primăvară”, de comedia lirică, au fost Elena Nica Huzum (Katia) și George Sion (Șahmatov), care au transmis cu sensibilitate și mult simț al măsurii intențiile profunde ale autorului.

Stilul eterogen de interpretare, ca și cîteva — ce-i drept puține — artificii tehnice de tipul intermediului electric al cor-tegiului de tunete și fulgere din actul doi, au creat impresia unei anumite discontinuități a acțiunii, susținută, de altfel, în cea mai mare parte a ei, de un ritm destul de antrenant.

Decorurile semnate de Livia Iovănescu, s-au caracterizat printr-o linearitate echilibrată, fiind alierate — ceea ce e meritoriu

pentru scena mică a Studio-ului —, îngăduind o mișcare nestinjenită a interpretelor, dar rămînînd puțin cam prozaice, și neconstituind, ca atare, încă un punct de pornire al lirismului fermecător, pe care-l degajă piesa.

Participînd la această reprezentație, care nu e încă pe deplin finisată, spectatorii surprind sensurile majore ale textului, unele valori dobîndite la luminile rampei, și le aplaudă cu căldură. Răsplătînd adevîriunea admirabilului nostru public nou la marile idei ale contemporaneității turnate în tiparele înaripate ale artei, realizatorii reprezentației de la Teatrul Armatei au datoriat s-o implinească. S-o implinească cu una din dimensiunile splendide ale omului sovietic: poezia eticii comuniste.

Horia Deleanu

## „Învierea” și „Anna Karenina” pe scena Naționalului

La scurt interval după „Poveste din Irkutsk”, colectivul Teatrului Național „I. L. Caragiale” din București oferă spectatorilor o nouă premieră: la 28 iunie va avea loc primul spectacol cu „Învierea”, după romanul lui Lev Tolstoi. Dramatizarea este semnată de S. Volkov și a fost oferită Naționalului de colectivul Teatrului Academic de Artă din Moscova — MHAT.

Spectacolul bucureștean este regizat de Vlad Mugar. Rolul Katușei Maslova este interpretat de actrița Marcela Rusu, iar Geo Barton îl întrușchipează pe Nehtudov. În celelalte roluri îi vom vedea pe Aurel Munteanu, Elvira Godeanu, Marietta Anca ș.a. Gh. Cozorici deține în acest spectacol rolul... comentatorului, un personaj al zilelor noastre, care intervine adesea în decursul acțiunii, pentru a comunica spectatorilor anumite impresii, pentru a sublinia anumite sensuri ale piesei. Scenografia aparține lui Al. Brătășanu.

Sfîrșitul stagiunii marchează pentru actorii Naționalului și începutul pregătirilor în vederea unei alte premiere tolstoiene: „Anna Karenina”. Spectacolul este realizat în regia lui Moni Ghelester și întrușchipează ca principalii interpreți pe artistul popular Ion Fintășeanu (Karenin), Maria Botta (Anna) și Geo Barton (Vronski).



Marcela Rusu și Emanoil Petruș în „Poveste din Irkutsk”

# Elanul romantismului revoluționar

„Poveste din Irkutsk” de Alexei Arbuzov  
pe scena Teatrului Național

La Teatrul Național din București se joacă *Poveste din Irkutsk*, ultima piesă a dramaturgului sovietic Alexei Arbuzov cu care spectatorii din țara noastră au făcut cunoștință, în stagiunile teatrale trecute, prin cîteva lucrări remarcabile, inspirate din viața și problemele actuale ale oamenilor sovietici. În piesa de față, ideea de actualitate capătă expresie dramatică nouă și pilduitoare, atît ca tematică și tipologie, cit și ca formă scenică, într-o asemenea măsură, încît două teatre centrale din U.R.S.S. s-au luat la întrecere și joacă azi piesa, concomitent, fiecare într-o montare proprie, deosebită de a celuilalt, demonstrînd astfel că „unitatea și varietatea” spectacolului de înalt nivel, adică multilateralitatea expresiei artistice a unui conținut unic și bogat, este posibilă și fructuoasă.

Ceea ce recenta piesă a lui Arbuzov aduce nou în dramaturgia noastră contemporană este, în primul rînd, stringenta actualitate a umanității ei, o actualitate din sfera maiakovskiană a „viitorului în prezent”. Tinerii constructori ai hidrocentralei siberiene nu sînt eroi de proporții epice; sînt „oameni obișnuiți”, dar făuriți dintr-un material a cărui valoare fără precedent în istorie constă în simplitatea frumuseții lor morale. În ființa lor se împletește dragostea de viață cu dragostea de muncă, într-un chip pe care numai morala comunistă l-a dăruit omenirii. Ceea ce aduce nou Arbuzov în teatrul realist-socialist, cu a sa *Poveste din Irkutsk* este, după pă-

rea mea, prezența autentică a unei tipologii reale și pozitive pe care, cu numai un deceniu în urmă, critica literară o estima încă în viitor, definiind-o în termenii eroului ideal, ai „omului fără pe:e”.

Din punct de vedere artistic, piesa este nouă de asemenea. În două privințe. Ea are un caracter eroic și agitat, dar traduce acest caracter nu în termenii teatrului agitatoric de mai înainte, ci se adaptează noului spectator, convins de adevărul socialist; și are trăsături de dramă clasică, dar inovată, prin poezia evocărilor, într-o formă scenică ce respiră elanul romantismului revoluționar. Insușirea de căpetenie a acestui nou teatru al lui Arbuzov, a încercării lui atît de izbutite, mi se pare că constă în atribuirea valorii de simbol, unor existențe simple, cotidiene, consă în sublimarea lor spirituală, obținută prin mijlocirea poeziei teatrului. Măiestria dramaturgului decurge din încrederea (savantă) pe care o acordă spectatorului contemporan, atunci cînd scriitorul își face eroii să poarte, spre public, ideile avansate ale societății comuniste, în chip firesc, ca un trecător obișnuit, care-și poartă pașii pe strada principala a orașului său. Trecătorul acesta are însă o viață interioară, un drum interior, pe care se încrușează cu alte vieți. Viețile acelea au și ele drumul lor, cu un început și un sfîrșit. El trece, la lumina soarelui, pe strada orașului, solidar cu orașul, cu lumea lui. Dar spectatorul e lăsat să vadă și drumul din suflet și să cunoască

dacă trecătorul are, sau nu are dreptate, cînd se bucură, sau plînge singur pe stradă. Cit de simplă și totuși, cit de complicată e viața unui om obișnuit!

*Povestea din Irkutsk* pare și ea neșpus de simplă: o fată bună, dar ușurată, se schimbă, sub imperiul unei iubiri adevărate, într-un om adevărat. Dar pentru ca viața Valiei să se schimbe astfel, atît de multe se vor schimba în jurul ei! Și la toate aceste frămîntări, în aparență neînsemnate, spectatorul asistă și participă stăpînit de o emoție profundă.

La Teatrul Național din București, colectivul de tineri interpreți, în frunte cu: Marcela Rusu, Em. Petruș și Matei Alexandru evocă evenimentele cronice siberiene a lui Arbuzov, sub direcția de scenă a artistului emerit Radu Deligan și în decorurile ement de originale și de proprii noutăți spectacolului, create de Perahim. Nu este în intenția noastră de a cerceta îndeamănunt aici, datele spectacolului. O vor face negreșit alții și noi în altă parte. Ne luăm doar îngăduința de a împărtăși cititorilor și viitorilor spectatori, excelența impresiei pe care ne-a făcut-o interpretarea piesei, pe scena noastră primă și să mulțumim, anticipat, în numele lor, colectivului de artiști care au realizat acest spectacol integral de înalt nivel, unul dintre cele mai frumoase ale stagiunii.

De fapt, vă invităm la teatru, repede, pînă nu pleacă în vacanță actorii.

Mihail Gheorghiu





# Mic ghid pentru EXPOZIȚIA SOVIETICĂ

„Expoziție sovietică la București” — această știre a devenit repede cunoscută. Întrebările se succed vertiginos: cînd se deschide? Unde? Ce va cuprinde? Ca să nu le cităm decât pe cele mai comune, Ziarele au răspuns cu promptitudine acestei curiozități. Reportaje, știri, tografii caută să ne dea o imagine a Expoziției.

Dar abia acolo, în pavilionul de expoziții și pe terenul înconjurător din Parcul de cultură și odihnă „I. V. Stalin” unde este organizată Expoziția, poți găsi răspuns la toate întrebările.

Organizatorii Expoziției au căutat să selecteze cele mai caracteristice lucruri care să ne ajute să cunoaștem și mai bine realizările țării constructorilor comunismului. În cadrul realizat de tînărul arhitect N. P. Grișin crează o ambianță plăcută, în care așezarea cu gust a obiectelor este încadrată de mari panouri ilustrînd prin cifre realizările Uniunii Sovietice: ce, fotografii, montaje, totul contribuind la înfățișarea marilor succese obținute în ultimii ani de U.R.S.S.

## 6.000 de exponate

Căror obiecte să le acordăm înălțate la începutul vizitei la Expoziție?

Răspunsul va fi desigur unanim: machetelor sputnicilor și ultimei trepte a rachetei cosmice. Sînt realizări care au stîrnit admirația omenirii atunci cînd în comunicate laconice se anunța începutul minunatei ere a cuceririi Cosmosului de către om, de către omul sovietic. Acum le avem în fața noastră. Realizarea lor a devenit posibilă numai într-o țară care a atins un nivel de dezvoltare tehnic și științific extraordinar.

Căci ce înseamnă un sputnik? Priviți în jur, dragi vizitatori, la cele 6.000 de exponate, toate cu marca „Fabricat în U.R.S.S.”. Ele ne ajută să înțelegem cum s-a ajuns pînă la sputnik, de la anii primelor cincinale și pînă la septenal, sau, cu alte cuvinte, de la Rusia, periferie a Europei, la Uniunea Sovietică care întrece mereu în tot mai multe domenii cea mai

toate acestea piesa este lucrată cu atenție și precizie. Ghidul vă va explica că este un strung automat, căruia trebuie să-i dai doar un ordin sau să-i stabilești programul, cum spun specialiștii, pentru a începe să lucreze.

Asemenea mașini, conform prevederilor septenalei, vor înlocui treptat cele care cer eforturi omului, creîndu-se astfel posibilități pentru noi reduceri ale orelor de lucru.

Și pentru că vorbim de ușurarea muncii omului, să nu uităm o macară care ridică 120 de tone. Macheta ei o putem vedea la Expoziție. La ce folosește un asemenea gigant? La așezarea rapidă a părților suprastructurii podurilor.

Pentru că sîntem în domeniul gigantilor, permiteți-mi să vă atrag atenția asupra unei alte machete, expusă în afara pavilionului: cazanul pentru aburi industriali, care produce 660 tone abur pe oră. Presiunea atmosferică: 140. Temperatura: 570 grade C. Înălțimea: 45 metri. Cazanul este folosit la termocentrale.

Excursioniștilor care vor veni din regiunile petrolifere li se rezervă nenumărate exponate, prezentate tot în aer liber. Nu voi cita decât două mașini. O interesantă pompă canadiană care scoate petrol prin presiune, la sondele care nu mai sînt în funcțiune. O turlă de foraj mobilă de 16 metri înălțime folosită, în special, la cercetări geologice. Instalarea sau repunerea pe automobilul care o transportă cere un timp foarte scurt.

Peisajul industrial creat pe malul Herăstrăului are o replică în mașinile agricole aliniate, parcă gata să înceapă lucrul pe ogoarele colhoznice. Iată combina pentru porumb, o mașină complexă care înlocuiește munca multor oameni. Sau secerătoare pentru păioase sau furca mecanică pentru strîns finul.

## Medaliat la Bruxelles

Toate aceste date tehnice au căpătat relief și pentru un ne-specialist din momentul cînd l-am cunoscut pe inginerul Nikolai Șarov. N-am schimbat multe cuvinte, dar din felul cum mi-a dat explicații, explicații tehnice, am înțeles ce înseamnă pasiunea la acest om, dragostea pentru lucrul înfăptuit. El mi-a arătat o mică stație de radio numită „Sliup” (cu aceasta am revenit în pavilion; dar vom mai ieși la aer). O adevărată bijutorie, dacă comparația nu jignește aparatul. Radioul este portabil și nu cere nici un fel de instalație specială. Este destinat bărcilor de salvare maritime pentru a capta și a emite semnale radio. Aparatul a fost medaliat la expoziția universală de la Bruxelles.

Tot inginerul Șarov ne-a prezentat aparatul de radiolocație „Doneț”. La același stand am văzut un instrument care detectează bancurile de pești, prin emiteria de raze, după principiul radarului.

L-am părăsit pe inginerul Șarov și am trecut la standul instrumentelor optice, unde sînt expuse peste 30 de piese. Aci am înțeles de ce la lansarea navei cosmice sovietice un savant englez spunea că ceea ce îl impresionează cel mai mult este finețea aparatului instalat pe bordul navei. Într-adevăr, aparatele optice exprimă prin construcția lor posibilitățile unei industrii care creează macarale gigant dar și instrumente de o precizie care ține de domeniul absolutului. Remarcăm oțelmo-

scopul, pentru cercetarea ochiului; microscopul, care mărește de 2.350 de ori hînd și fotografiile; nefenometrul pentru cercetarea turbulenței diferitelor soluții, care înlătură aprecierile subiective ale ochiului, folosind celula foto-electrică (analize de sine, urină etc.); spectrofotometrul care folosește razele infra-roșii la analiza spectrului de absorbție al diferitelor substanțe într-un diapazon în care nu se puteau face pînă acum analize; și, în sfîrșit, o lunetă restră mult mai mică ca cele similare (distanța focală 1.000 milimetri) care folosește un obiectiv cu oglinzi.

Nu mai aparatele medicale pot concura, în ceea ce privește finețea execuției, cu cele optice. Poate și din acest motiv au fost așezate vizavi. „Vedeta” acestui stand este, fără îndoială, complexul aparat de sutură a vaselor sangvine, aparat care se bucură de apreciere în lumea întreagă. Cu grijă este scoasă din husa protectoare o altă piesă interesantă: vectorelectrocardiograful, folosit în bolile de inimă.

Toate aceste aparate și multe altele sînt expresia tehnicii înalte sovietice care creează pe scară industrială instrumente de înaltă tehnicitate. Nu de mult o delegație de medici americani a solicitat cumpărarea unor aparate medicale sovietice, ofertă urmată de vizita la Moscova a unor bussinesmanji din această ramură.

## Întîlnire cu „Ceaika”

Să ieșim din pavilion pe malul lacului. Soare, apă, verdeață... Dar ai timp să admiri natura cînd te așteaptă „Ceaika”? E o întîlnire de la care nu poți întîrzi. Dar să facem prezentările: născută în orașul Gorki la uzina de automobile; 7 locuri; viteza maximă — 160 km. pe oră. Aceste succinte date biografice nu pot să ne dea o imagine completă asupra mașinii care se distinge printr-o eleganță sobră. „Ceaika” are la activ și succese peste hotare: un premiu la expoziția de la Bruxelles. Aceasta nu îi dă însă dreptul să monopolizeze admirația vizitatorilor. Unii vor prefera, poate, automobilul „Zil 111” sau noile „Moskviči”. De asemenea sînt expuse autoca-

mioane de diferite tipuri, toate acestea dîndu-ne posibilitatea să apreciem nu numai calitatea cunoscută a mașinilor sovietice, dar și varietatea lor.

Amatorilor de motociclete le sînt rezervate surprize plăcute. Mai întii, despre scutere. Sînt expuse mai multe aseme-

cării nivelului cultural al populației. În cluburi se instalează televizorul „Topaz” care printr-un sistem de oglinzi proiectează imaginea pe un ecran de 90/120 cm. Iar pentru acasă — televizorul „Lvov 4”, care nu are decît 30 cm. în adîncime și 40 cm. înălțime, ecranul nefiind mai mic decît la aparatul „Rubin”. „Neman”, „Voronej”, „Lvov 3”, „Temp 3”, „Almaz”, „Rubin 201” — sînt numai cîteva din mărcile celorlalte aparate de televiziune prezentate la Expoziție.

Și radiourile se disting prin varietatea construcției, alit sub raport tehnic, cit și ca aspect exterior. „Festival” este marca aparatului construit la Riga cu 12 lămpi, 7 lungimi de undă și 4 difuzoare. Acest radio are cuplat o piesă care dă posibilitatea transmiției de comenzi și din altă cameră, reproducînd în mic scala și principalele bufoane ale aparatului. „Jiguli” este un aparat complex: radio, televizor, picup. În total vor fi prezentate aproape 50 de exponate. Și nu uitați să examinați magnetofonul „Nipru 11”.

Văzînd toate aceste aparate, văzînd standurile cu alimente, văzînd nenumăratele produse ale industriei ușoare destinate ușurării muncii casnice, blănuri și covoare, țesături diverse de foarte bună calitate, mi-am adus aminte de rapoartele destinate Congresului S.U.A. în care se făcea o comparație între dezvoltarea economiei americane și sovietice. În aceste rapoarte economistul american W. Rostow scria: „Există bune perspective pentru creșterea considerabilă în viitorul deceniu a asigurării populației sovietice cu alimente, locuințe și îmbrăcăminte iar producția unor tipuri de mărfuri de consum de uz îndelungat se lărgeste rapid”.

Expoziția sovietică de la București ne umple inima de bucurie, căci reflectă ceea ce au înfăptuit constructorii comunismului sub conducerea înțeleaptă a partidului leninist.

„Micul nostru ghid v-a prezentat doar cîteva exponate din mîile care se află la Expoziție. Căci așa cum spune un proverb, mai bine să vezi o dată decît să ascuți (sau să citești) de o mie de ori. Deci, pe curînd la Expoziție!

Sergiu Brand

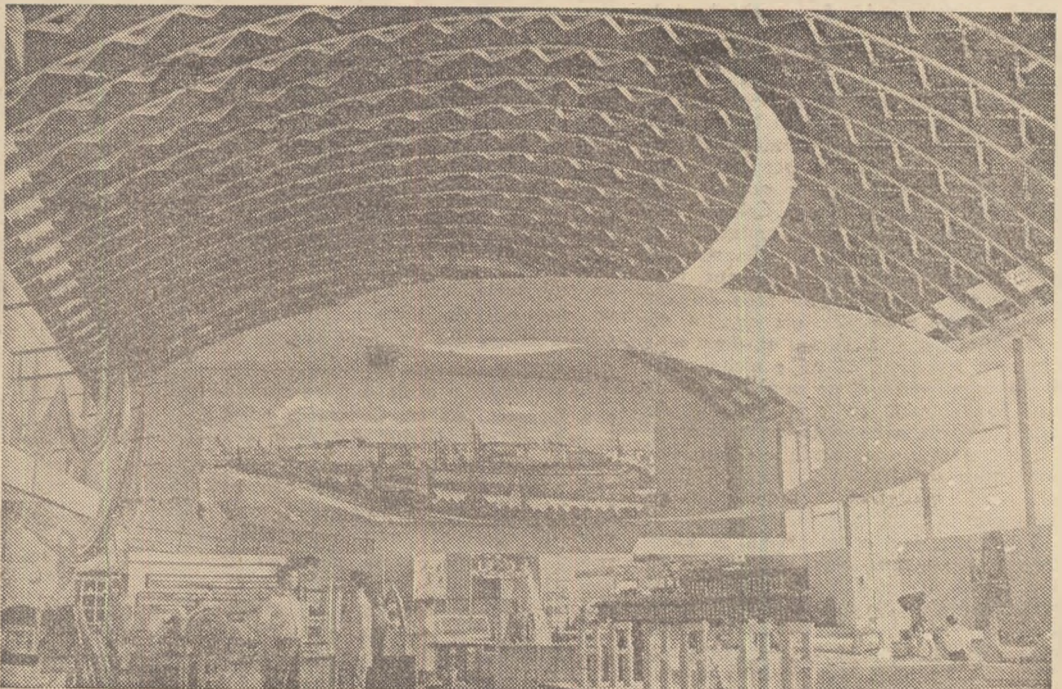
## Taxiuri aeriene

O știre recentă anunță că la Moscova se vor pune în circulație taxiuri aeriene. Vreți să faceți și dumneavoastră o plimbare cu asemenea mașini? Nu este nevoie să vă deplasați pînă la Moscova. La Expoziția sovietică se vor organiza plimbări zilnice pentru vizitatori, cu taxiuri aeriene, care sînt elicoptere special amenajate.

Ele se vor ridica de pe o platformă specială, amenajată lîngă Expoziție, și vor zbura deasupra împrejurimilor Capitalei.

puternică fără capitalistă, Statele Unite.

Automatizarea, expresie a tehnicii celei mai moderne. Urmăriți la expoziție așa-numitul strung-revolver construit de renumita întreprindere de mașini automate „M. Gorki” din Kiev. Lîngă strung, nici un om și cu



In sala Expoziției





Iulia Hrușciova

Ceea ce urmează s-a întâmplat acum două luni...

În seara aceea, la Ankara ploua. O ploaie mărunță, rece, sicioasă, care începuse de dimineață. Străzile erau tot mai pustii. Sub biciuirea stropilor de apă și a vântului, copacii desfrunziți se infiorau ușor. Pe nesimțite, întunericul puse stăpînire pe oraș, învâluind felinarele, înăbușînd pașii trecătorilor.

Numai Teatrul de operă strălucea feeric. Limuzine elegante se apropiau cu zgomot, se azeaua portiere trîntite, iar pe trepte, calmi, siguri de ei, urcau bărbați în fracuri negre, urmați de femei învesmîntate în blănuri scumpe și împodobite în cap pînă-n picioare cu bijuterii. La ora 9 începea primul spectacol dat de artiștii baletului sovietic în cadrul turneului întreprins în Turcia. Deși erau foarte scumpe, biletele se vinduseră pînă la unu. Totuși prin fața teatrului se mai plimbau oameni sărăcăcioși îmbrăcați nădăjduind în vreo minune.

În sală era forfotă mare: larmă de glasuri, foșnet de rochii și de programe. Apoi, deodată, s-a așternut tăcerea, o tăcere atît de adîncă încît s-a putut auzi zgomotul făcut de o brățară încheiată.

...Cu trei zile înainte, pe aeroportul de lângă Ankara aterizase un avion al companiei SAS. Era ora una noaptea și afară burnița. Toată ambasada sovietică se înființase la aeroport să întâmpine grupul de balerini ai Teatrului Mare. A fost o întîlnire foarte călduroasă, oamenii s-au îmbrățișat care mai de care și și-au urat bun găsit! Pe neașteptate, însă, în această forfotă a răsunat un glas alarmat: „Tovarășii, lipsesc două lăzi!”

Erau lăzile cu pantofii de balet, cu notele, fracul maestrului de concert S. Stucevski și multe alte lucruri foarte importante. Grupul de artiști decolase de pe aeroportul Vnukovo, trecuse apoi la Varșovia pe un avion al unei companii austriace, la Viena — pe un avion SAS, aterizase la Atena și de-abia de acolo plecase spre Ankara. Pe vreunul din aceste aeroporturi cineva trebuie că incurcase ceva, așa că la Ankara din cele șapte lăzi de bagaje ajunseseră numai cinci. În lăzile care lipseau se aflau lucrurile cele mai necesare. Balerinele uzează la fiecare spectacol cite o pereche de pantofi. Iar aici urmau să fie date douăsprezece spectacole. Numai Jenia Farmanianț avea întimplător cu el citeva perechi. Toți s-au alarmat, dar erau atît de osteniți și doreau așa de mult să doarmă încît au plecat la hotel, lăsînd totul pe a doua zi.

Primul spectacol fusese fixat pentru 12 aprilie. Balerei sosiseră în noaptea de 9 spre 10, așa că aveau la dispoziție trei zile pentru căutarea pantofilor.

Dis-de-dimineață, s-au adunat cu toții la ambasada sovietică. Cel mai necăjit și mai agitat era ambasadorul N. Rîjov care ne-a spus: „Spectacolul nu poate fi aminat în nici un caz. Oricum, ziarele turcești au scris că vin cele mai slabe balerine ale noastre, că nu vine nici o stea. Pentru ei, dacă nu-i Ulanova, înseamnă că nu e nici o stea. Și, la drept vorbind, pe aeroport semănați foarte mult cu o grădiniță de copii. Și acum necazul cu pantofii ăștia. Biletele pentru spectacole au fost vindute aproape cu o lună înainte. Pantofii ăștia blestemați trebuie găsiți cu orice preț!”

S-a trimis deci o telegramă la Moscova, la aeroportul Vnukovo, apoi încă una la Ministerul Culturii și la Teatrul Mare. Aceasta din urmă a fost expediată mai mult ca să fim cu conștiința împăcată. Dat fiind că fiecare dintre noi știa că e cu neputință ca într-un răstimp atît de scurt să se poată confec-

Scurt episod dintr-o călătorie în Turcia

## Două lăzi cu pantofi de balet

ționa un număr atît de mare de pantofi și încă de mărimi diferite. Legătura cu Turcia era slabă, așa că nu puteam primi răspunsul decît seara.

Ne-am îndreptat apoi spre vechiul teatru de dramă unde balerini au făcut repetiție. După care am pornit să vizităm orașul.

Bulevardul Abatürk. Trei coline. Piața centrală, cu o spinzurătoare. Ni s-a spus că aici sînt execuția cei nemulțumiți de regimul lui Menderes. De obicei execuția are loc la șase dimineața, după care trupul osînditului rămîne expus două ore, spre a bûga spaima în populație. Nu departe de spinzurătoare se înalță Conservatorul. Pe străzi, oamenii sînt îmbrăcați în haine europenești, au un mers cam tărăgînat, femei puține, în special spre seară.

Seara, ne-a venit răspunsul de la Vnukovo: „Lăzile au fost încărcate în avion imediat ce le-am primit. Nu se află la noi”. Am început să telegrafiem la Varșovia, Viena și la administrația companiei SAS. Toată lumea era descurajată. Nimeni nu mai vorbea.

În zori, ni s-a comunicat din Viena că lăzile nu erau acolo. Iar la fiecare jumătate de oră compania SAS anunța: nu sînt nici la Atena, nici la Paris, nici la Tokio, nici la Bombay, nici la New York, nici la Londra, Buenos-Aires, Cairo, Roma — pe scurt lăzile nu erau nicăieri. Undeva, la mii de kilometri, oameni necunoscuți, tulburați de această întimplare, controlau cu înfrigurare magazile, registrele, tabelele. Unor oameni sovietici, baletului sovietic — i s-a întimplat o nenorocire: au dispărut pantofii, din care cauză s-ar putea ca spectacolul să nu aibă loc. Trebuie neapărat să-i ajutăm. Și iar tăcînea telegrafului, și din nou oamenii dădeau necăjiți din miini — din păcate lăzile nu sînt la noi.

Ambasada noastră a început o activitate febrilă. Au fost depistați toți cei din Ankara care puteau să posede pantofi de balet. Era o misiune neînchipuit de grea. Baletul turc e foarte tînăr, la drept vorbind există numai de citeva luni, de cînd a luat ființă o mică trupă și o școală specială sub conducerea unei balerine engleze. Cînd ambasada noastră i s-a adresat, femeia n-a avut nevoie de prea multe explicații. După o oră s-a înființat cu patru perechi de pantofi de balet englezești. Erau mari, incomozi, nepotriviți. Dar fetele noastre i-au mai aranjat, i-au mai strîns pe ici pe colo, potrivindu-l în cele din urmă pe picior. În garderoba Teatrului de operă am mai găsit o pereche, iar la Conservator — încă două perechi. Părea că totul e-n regulă, dar deodată artiștii și-au adus aminte că Borisov și Kramarevski au neapărată nevoie de cizme pentru mazurci și dansurile rusești. Dar unde să găsești cizme în Turcia? Cîneva ne-a dat ideea să ne adresăm proprietarului restaurantului „Karpici”. Restaurantul are bucătărie rusească, iar seara se cîntă acolo „Oci ciornii” și „Siroka, rodnaja strana moia”. Se vede că nici proprietarul, nici membrul orchestrei nu cunoșteau cuvintele ultimului cîntec, altminteri nu s-ar fi încumetat să-l cînte. În cele din urmă s-au găsit cizme la Teatrul de operă.

Și totuși, nu ajungeau pantofii pentru primul spectacol. Atunci au început să se perinde la ambasada noastră de balet din Turcia. Ofereau grîjii și puțin întristați cite o pereche de pantofi cu autograful vreunei balerine celebre, care a dansat cîndva în Turcia. Erau emoționați, se vedea cit de colț ce sacrificiu imens fac despărțîndu-se de amintiri scumpe. Dar dorința de a vedea inegalabilul balet rus era mai puternică. Și după cum ni s-a spus, dintre toți numai unul singur n-a vrut să se despărță de niște pantofi — care purtau autograful balerinei noastre Irina Tihomirnova.

Seara tîrziu a sosit o telegramă. Lăzile fuseseră găsite. Compania S.A.S. anunța că ele vor sosi a doua zi la ora 19,45 minute.

A doua zi pregătirile au continuat. S-au făcut obișnuitele repetiții, balerinele au cusut și potrivit iar pantofii străini. Stucevski era în căutarea unui frac. Un funcționar al ambasadei noastre i-a oferit un frac care, cu oarecare bunăvoință, i se potrivea. Minecile erau cam lungi, dar au fost scurtate pe loc.

La ora 7 seara, SAS a anunțat că din cauza timpului nefavorabil avionul are o întîrziere de 15 minute.

Mașina ambasadei noastre aștepta la aeroport. Ora 20,30. Lăzile încă n-au a-

juns. Artiștii tot mai speră, dar pînă una-alta încălță pantofii adunați din toată Ankara. Mulți se strîmbă de durere. Abia acum îi îngrozește cu adevărat gîndul că au să danseze cu pantofi străini. Ora 20,45. Lăzile tot n-au ajuns. În schimb tensiunea nervoasă a ajuns la maximum. Ora 20,50. Lăzile n-au ajuns. La ora 20,55 aproape ca într-un roman prost, ușile se deschid cu zgomot și cîțiva oameni cară, gîfîind și nădușînd, lăzile desfăcute încă pe drumul de la aeroport.

La ora 21 fix începe spectacolul. Fiecare își poartă proprii pantofi, pe plan se odihnesc, după lungă lor călătorie, partiturile moscovite, Stucevski își poartă cu vizibilă plăcere propriu-i frac.

„După al treilea număr din program selecta sală era de nerecunoscut. De la parter pînă la balcon se rostogoleau ca un tunet strigăte asurzitoare de „bis”. Femeile își scosese mînușile și aplaudau să-și rupă palmele. Mulți aveau lacrimi în ochi. Artiștii noștri au trebuit să-și repete aproape tot programul.

La citeva zile după această seară de neuitat, cel mai mare fabricant de țigări din Turcia, pasionat amator de balet, a dat o masă în cinstea artiștilor sovietici. În fața casei fabricantului cresc mesteceni de pe meleagurile rusești. Cînd ne-am dus să vizităm parcul, un redactor al revistei turcești „Arta”, a declarat: „Dacă am să mor vreodată, ultimele mele cuvinte au să fie „Nina Cistova”. Alt oaspete, un tînăr scriitor turc, s-a exprimat într-un sens mai larg: „Baletul în general este poezie, dar baletul dumneavoastră e mai mult decît poezie”.

„În lume se simțea suflarea înghețată a războiului rece. La 9 aprilie un avion militar american a făcut un raid deasupra țării noastre. Dillon, apoi Herter, apoi Nixon țineau discursuri dușmănoase la adresa Uniunii Sovietice, încercînd — pentru a cîta oară? — să semene ură față de poporul nostru, față de orînduirea noastră. Dar în diferite puncte ale globului pămîntesc, în țări cu orînduiri și obiceiuri diferite, oameni cu destine diferite făceau tot ce le stătea în putință ca să-i ajute pe artiștii sovietici. Oamenii aceștia erau tulburați, se agitau, se nelinișteau, și nu se gîndeau nici o clipă că baletul rus a venit dintr-o țară în care întregul mod de viață e atît de diferit de al lor! Oamenii căutau pantofi de balet.

Iulia Hrușciova

studentă în anul V la Universitatea „M. V. Lomonosov” din Moscova

## CONTINENTUL

**Tașkent** Savanșii uzbeki au reușit să cultive noi specii de bumbac cu fibre colorate în verde deschis, maron deschis și galben. Culoarele fibrelor nu se decolorează sub acțiunea razelor solare și nici după ședere îndelungată în apă. Noile specii de bumbac vor fi cultivate pe scară largă, în colhozuri.

**Kiev** Pe harta Ucrainei, în apropierea autostrăzii Kiev-Harkov va apare un nou oraș, așezarea colhoznică Jovten (Octombrie).

În noul oraș vor fi construite clădiri de locuit dotate cu tot confortul, o școală-internat și o casă de cultură, un hotel-restaurant, o cantină și o brutărie mecanizată, o baie publică cu spălătorie și un stadion.

În urma dorinței colhoznicilor, strada principală va primi numele de strada Păcii.

**Tbilisi** Un prim transport de marmură roșie a fost expediat din Gruzia în Japonia. Marmura va fi folosită la îmbrăcarea construcțiilor din orașul sportiv ce se ridică la Tokio în vederea Jocurilor Olimpice din 1964.

Importante cantități de marmură cenușie, extrase din carierele Gruziei, sînt expediate și în Republica Federală Germană.

**Moscova** Semion Plotitșer, profesor la școala politehnică de transmisii din Moscova se ocupă de mai bine de 40 de ani de numismatică. Colecția profesorului numără, între alte piese de valoare, o medalie care comemorează întîlnirea de la Erfurt, în 1808, dintre Napoleon și Alexandru I, o medalie cu efigia zeiței Palas-Atena bătută în cinstea victoriei flotelor aliate ruse, engleză și franceză la Navarino în 1827 și medaliile consacrate victoriei escadrei franceze la Kronstadt în 1891 și a escadrei ruse la Toulon în 1893, o medalie franceză care cinstește eroica rezistență a garnizoanei din Port-Arthur în timpul războiului ruso-japonez etc. Un număr de 40 de insigne consacrate alianței franco-ruse în timpul primului război mondial completează această bogată și originală colecție numismatică.

**Engels** La uzina de automobile din Engels, pe Volga, a fost pus la punct un nou tip de autobuz cu două motoare și cu o capacitate de 100 de călători.

După trecerea obișnuitelor probe noul autobuz, destinat circulației publice în marile orașe, va fi fabricat în serie.

U. R. S. S.



Spărgătorul de gheață atomică „Lenin” ridică ancora (de șase tone).



# Filmul

De vorbă cu:

## GRIGORI CIUHRAI

despre „Balada soldatului“ și despre sine



### Cum am devenit cineast

M-am născut în 1921, într-o mică localitate ucraineană de lângă Melitopol. Părinții mei erau țărani, apoi au devenit colhoznici. Mi-am făcut primele studii la Melitopol. De la vârsta de 9—10 ani a început să mă pasioneze sculptura, iar un modelaj de-al meu a fost trimis chiar la o expoziție. Am părăsit arta plastică pentru arta dramatică, jucând într-o trupă de amatori, apoi m-am simțit atras de tehnică (construcții de modele, mecanică, electricitate, radio) și în cele din urmă de literatură...

La terminarea studiilor medii eram însă hotărât să mă consacru cinematografului, care întrunea câteva din pasiunile mele: arta plastică, teatrul, tehnica. Mă pregăteam să mă înscriu la Institutul unional de cinematografie, când am primit ordin de mobilizare. În iunie 1941 făceam parte dintr-un regiment de infanterie din apropierea frontierei. Am fost rănit chiar în a treia zi de luptă. Când m-am vindecat am cerut să fiu transferat într-o unitate de parașutiști. Am servit la această armă până la sfârșitul războiului. Am fost rănit de cinci ori și am fost avansat în gradul de căpitan. Am luptat la Stalingrad de la începutul până la terminarea bătăliei. În primăvara anului 1945 am fost grav rănit în fața Vienei, cu câteva zile înainte de terminarea războiului. După ce am ieșit din spital și după o îndelungată convalescență, m-am întors la Moscova, unde mi-am regăsit soția. O întâlnisem în 1941 și ne căsătorisem doi ani mai târziu, în timpul unei scurte permisii.

M-am însorit în sfârșit la Institutul unional de cinematografie. Medicii nu m-au aprobat de loc. În primul an de studii am petrecut patru luni încheiate într-un spital.

Am putut termina institutul abia în 1953. Sănătatea mi se ameliorase, îmi recăpătaseam forțele. Am avut ca profesori pe Serghei Iulkevici, apoi pe Mihail Romm, căruii îi datorez multe. După absolvire am devenit asistentul său. Iar după un stagiu de aproape trei ani mi s-a încredințat regia filmului „Al 41-lea“.

### „Balada soldatului“

— un film autobiografic?

Al „41-lea“ era înainte de toate un film romantic. Sint un romantic incorrigibil, pentru

Filmul „Balada soldatului“, a cărui premieră are loc zilele acestea în țara noastră constituie una dintre capodoperele cinematografului sovietic din ultimii ani. Ca și „Zboară cocorii“ ori „Soarta unui om“, noul film abordează tema dureroaselor răni pricinuite de ultimul război mondial. Autorul, regizorul Grigori Ciuhrai, care a creat și interesantul film „Al 41-lea“ se situează astăzi printre cei mai talentați maeștri ai cinematografului contemporane.

Cine este Grigori Ciuhrai? La această întrebare cunoscutul regizor a răspuns în cadrul unui interviu acordat criticului francez Georges Sadoul, cu prilejul recentului Festival internațional al filmului de la Cannes și din care reproducem rindurile care urmează.

toată viața (sau cel puțin așa îmi închipui).

În ceea ce privește „Balada soldatului“, acest film poate fi considerat într-o oarecare măsură o operă autobiografică. În 1943 am obținut și eu, ca și eroul filmului, o permisie, pe care voiam s-o folosesc nu pentru a repara acoperișul casei părintești, ca Alioșa, ci pentru a mă căsători cu o fată pe care o întâlnisem cu doi ani înainte pe drumurile războiului. Printre oamenii aflați sub comanda mea a fost și un tânăr ostaș care a incendiat două tancuri germane în condiții asemănătoare primei secvențe a filmului. În aceeași măsură am utilizat diferite amintiri personale, fără a relua însă întocmai niciuna din întâmplările trăite. Dacă filmul amintește totuși propria mea viață, e un lucru firesc, căci orice ar face un autor, nu se poate să nu apară și el sub chipul vreunuia dintre personaje, chiar dacă acesta are trăsături cu totul diferite de ale sale.

Ideea „Baladei“ mi-a venit încă în 1957, după ce terminasem „Al 41-lea“. Îmi spuneam atunci: „viitorul meu film va fi un film de război, fără lupte și împuscături“. A trebuit să treacă multă vreme până când această idee abia încolțită să poată rodi. Nu țin atât de mult

să fac filme, cât simt nevoia de a le face.

Când ideea filmului a ajuns la maturitate, l-am întâlnit pe Valentin Ejov. Acest scenarist atât de talentat e de aceeași vârstă cu mine. Avem și o biografie asemănătoare, cu excepția faptului că el a făcut războiul la marină. Am lucrat împreună la scenariu vreo patru-cinci luni. Vladimir Nikolaev, operatorul nostru principal, ceva mai în vârstă decât noi, a făcut și el războiul și a fost comandant de artilerie. Antonina Maximova, interpreta mamei, a fost și ea pe front ca agent de legătură. Firește însă că tinerii protagoniști ai „Baladei“ care au fiecare mai puțin de 20 de ani n-au simțit cu adevărat ororile războiului. E drept, lui Vladimir Ivașov i-au pierit mai mulți membri ai familiei, iar tatăl Jannei Prohorenko a fost ucis pe front. Dar fata nu-și mai amintește de el, pe atunci era mică de tot. Mi-a fost destul de greu să-i fac pe acești doi tineri să înțeleagă semnificația războiului, în toată profunzimea sa.

Cum i-am descoperit? Pe Janna Prohorenko am găsit-o ușor, într-o zi, pe când consultam niște fotografii. Mi s-a părut de la început cea mai potrivită pentru rolul Șurocikăi. Cu Alioșa însă a fost mai com-



Janna Prohorenko în rolul Șurei.

plicat. Am instituit un concurs la care s-au prezentat peste o sută de băieți. Un vlăjgan ca Ivașov nu corespundea de felul ideii pe care mi-o făcusem despre fizicul eroului. M-a cucerit însă definitiv după primele probe.

De ce am făcut „Balada soldatului“? Pentru a evoca amintirea celor care nu s-au mai întors din război și pentru a cere celor rămași în viață să răspundă: ce fac ei cu pacea cucerită prin atâtea jertfe? O prețuiesc oare îndeajuns? Trăiesc ei oare așa cum ar trebui? Am vrut să evoc de asemenea momentele tragice ale războiului. Bătăliile au distrus multe clădiri. O casă o poți reconstrui. Dar cine îi mai poate reda mamei fiul ucis, cine îi mai poate reda fetei pe logodnicul care a pierit pe front? Gîndul acesta și multe altele m-au îndemnat să fac filmul.

### ...și despre filmele care vor urma

Ce am făcut de atunci? Sint pe cale de a termina un nou film, „Cer senin“. E povestea unei fete care întâlnește în anii războiului un aviator. Mai târziu se căsătorește cu el, trăiesc împreună numai patru zile și foarte curînd află că soțul ei a dispărut. După terminarea războiului, tinăra văduvă continuă să aștepte cu disperare întoarcerea omului iubit. Și, ca printr-un miracol, după mai mulți ani, el se întoarce din străinătate unde a fost prizonier... Abia din acel moment începe adevărata dramă: omul acesta nu are nimic comun cu bărbatul pe care l-a cunoscut, pe care și l-a închipuit.

## Reflector

În incinta Expoziției realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. va fi instalat în curînd un nou tip de cinematograf: cinematograful poliecranic. Spectatorul poate urmări concomitent pe șapte ecrane diferite desfășurarea acțiunii filmului, oprindu-și privirile asupra aspectului care-l interesează mai mult. Noul tip de cinematograf este destinat filmelor de popularizare științifică și documentarelor prezentate în cadrul expozițiilor. Un grup de specialiști în frunte cu inginerul O. V. Pescianski și regizorul K. I. Dombrovski pregătesc două filme experimentale pentru poliecran: un documentar despre zborul la mare înălțimi al unei rachete avînd la bord animale, și un film despre industria aparatelor optice din U.R.S.S. și utilizarea lor în economia națională.

Televiziunea daneză a consacrat o emisiune specială marelui Serghei Eisenstein. Cu această ocazie a fost prezentat un documentar despre viața și creația regizorului.

Printre noile producții ale studiourilor ucrainene se află și filmul „Oamenii din valea mea“, inspirat din viața tineretului colhoznic al Polesiei.

Eroina principală a filmului, Vasillnka, este interpretată de Lidia Fedoseeva, cunoscută spectatorilor noștri din filmul „Fete de aceeași vîrstă“.

În ținuturile R. S. S. Tadjice se turnează exteriorul filmului „Omul își schimbă pielea“, după romanul scriitorului polonez Bruno Iasenski. Filmul va înfățișa întâmplările petrecute pe un uriaș șantier tadjik, unde se construiește un sistem de irigație menit să asigure o bogată cultură de bumbac în regiunile secetoase. Într-unul din rolurile principale apare actrița Izolda Izvițkaia.



Scenă din filmul „Balada soldatului“



## SCRISORI din U.R.S.S.

Vă scriu din Erevan

Vă scriu din orașul Erevan. Anul acesta termin școala medie și intenționez să mă înscriu la facultatea de ziaristică sau filologie. Imi place muzica, literatura și sportul. Vreau să corespund cu tinerii din România.

SVETA ARUTUNIAN  
Erevan, ul. Thalmiana  
11, kv. 20

Invăț la școala serală

Lucrez într-o fabrică din Moscova și învăț la școala serală. Aș vrea să corespund cu o tinăra din țara do.

ROZA KAPITONOVA  
Lluberți-2, Moskovskala  
obl. Okteabrski pros-  
pekt 81

Doresc să corespund  
cu un profesor

Sînt profesor de biologie și chimie la o școală medie. Doresc să corespund cu colegii din România.

GHEORGHII  
OMELCENKO  
Moskovskala obl.,  
Stanția Tuclkovo,  
Kaltinskala j.d.,  
Sadovala 13

Bibliotecari,  
să corespundăm!

Am 18 ani și lucrez la bibliotecă unei școli elementare. Aș vrea să corespund cu bibliotecarii români.

LARISA KURGHINA  
Permskala obl., Berez-  
niki, Sovetski prospekt  
36, kv. 1

Orașul nostru  
e foarte frumos

Anul trecut am absolvit institutul politehnic. Acum lucrez la o fabrică din Leningrad. Orașul nostru e foarte frumos și aș avea ce povesti prietenilor din România care ar dori să corespundă cu mine.

GHEORGHII  
SUHORUKOV  
Leningrad M-6,  
Do vostrebovania



De la 1 iunie Șeremetievo, noua poartă aeriană a Moscovei, a devenit aeroport internațional. De aici pornesc linii aeriene spre Londra, Paris, Pekin, Delhi, Varșovia, Budapesta, Kabul etc.

## A.R.L.U.S.

**București**

Conferințe și expuneri  
pe teme de actualitate

Aproptatul zbor al omului în spațiile interplanetare și noile cercetări sovietice în descifrarea tainelor Cosmosului au format obiectul unor interesante conferințe organizate recent de către Consiliul orașenesc A.R.L.U.S. București la Clubul uzinelor textile „7 Nolembrie”, în sala de festivități a Palatului Pionierilor și la școala medie „Dr. Petru Groza”.

Una din preocupările Consiliului orașenesc o constituie

și popularizarea în întreprinderi a inițiativelor și activităților brigăzilor de muncă comunistă din U.R.S.S. O expunere pe această temă a avut loc zilele trecute la filatura „Dacla”. O apreciată manifestare s-a desfășurat la Casa rațională de cultură „1 Mai”, unde în fața unui numeros public conf. univ. I. Ne-goescu, a vorbit despre noile realizări ale medicinei sovietice și românești în combaterea cancerului.

**Cluj**

În centrul atenției —  
realizările septenalului

Un loc însemnat în activitatea din ultima perioadă a Consiliului regional A.R.L.U.S. Cluj îl ocupă popularizarea marilor succese ale poporului sovietic în îndeplinirea sarcinilor septenalului. În câteva orașe din cuprinsul regiunii au fost inițiate cicluri de conferințe cu tema „Progresul tehnic în slujba septenalului”. La Turda, în cadrul acestui ciclu, acad. Raluca Ripan, președintele filialei din Cluj a Academiei R.P.R. a ținut conferința „In avangarda științei și tehnicii mondiale”. Prof. univ. Al. Domșa, rectorul Institutului Politehnic a conferențiat la clubul muncitoresc din Cimpia Turzii despre „Tehnica nouă în slujba septenalului”. Pentru a face larg cunoscute lucrările și hotărârile plenarei Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 5—7 mai a.c. organizațiile A.R.L.U.S. din regiunea Cluj au inițiat peste 200 de expuneri în căminele culturale din regiune cu tema „Pe calea făuririi celui mai înalt nivel de trai din lume”.

Consiliul regional Cluj, în colaborare cu secția agricolă a sfatului popular regional și trustul regional Gostat, și-a propus să contribuie la răspîndirea inițiativelor crescătorului sovietic Iaroslav Cij. La consfăturile care au avut loc pînă acum în 11 gospodării colective și într-o serie de gospodării de stat, numeroși crescători de porci și-au luat angajamentul de a folosi această metodă.

În ultima perioadă, la Cluj au mai fost organizate întîlniri ale oamenilor muncii cu turiștii care au vizitat Uniunea Sovietică cu „Trenul prieteniei”, o reuniune a elevilor care corespundă cu colegii din U.R.S.S., organizată la clubul celor ce învață limba rusă ș.a.

**Orașul Stalin**

Popularizarea  
noutăților literare

În orașele regiunii Stalin se bucură de o numeroasă participare expunerile inițiate de Consiliul regional A.R.L.U.S. despre realizările de seamă ale tehnicii sovietice. În centrele raionale și în cluburile muncitorescilor au avut loc în ultimul timp conferințele: „Cetea oțelului din Ural”, „Specializarea și cooperarea întreprinderilor în industria constructoare de mașini din U.R.S.S.”, „Nava cosmică — remarcabilă realizare a științei și tehnicii sovietice” etc.

În activitatea Consiliului regional se remarcă, de asemenea, preocuparea continuă de a face cunoscute în rîndul iubitorilor de literatură cele mai noi lucrări beletristice sovietice apărute în traducere în editurile noastre. În cursul ultimei luni au avut loc 26 simpozioane literare și 274 recenzii și consfătuiri despre romanele „Timp înainte!” de Valentin Kataev, „Căpitanul Kiribeev”, „Cînd se unesc riurile” de Maxim Riiski, „Tinerețea lui Karl Marx” ș.a.

CREION

Pornind  
de la  
o scrisoare...

Nu de mult, revista „Ogoniok” a dat ospitalitate unei scrisori în care semnatara ei, o fată în vîrstă de 20 de ani, își expune punctul de vedere personal și subiectiv în problema căsătoriei. Printre altele, Jenea consideră că obligațiile care îi revin unei femei măritate o limitează la o viață monotona, stereotipă, împărțită între slujbă și cămin. În asemenea condiții, visurile, năzuințele proprii, sînt sortite renunțării...

După ce își mărturisește aceste păreri de care în treacăt fie spus, nu este foarte sigură, ele exprimînd nu altă convingere, cit reflectînd un anume impas sufletesc (rezultat al unor trecătoare nereușite profesionale) tînăra fată se întrebă — gata să retragă cele avansate: Dar poate că înțeleg eu greșit căsătoria?

Fără îndoială că în momentul cînd a lansat această întrebare, Jenea nu aștepta decît să-i fie înfirmate opiniile — cel puțin neautorizate, dată fiind lipsa de experiență, de maturitate a emitenților lor — ceea ce s-a și întimplat fără întârziere. Într-adevăr, scrisoarea ei a stîrnit o adevărată cascadă de răspunsuri, de proteste, venite din toate ungherele țării.

Cîte răspunsuri, tot atîtea înflăcărare pledoarii pro-dragoste, pro-căsătorie... Și de remarcat — în marea lor majoritate, venite din partea unor oameni, bărbați și femei care vorbesc despre această problemă, în deplină cunoștință de cauză, cu argumentele proprii ale experienței, proprii lor reușite — cu atît mai valabil, decît!

Dar în general nu se pare semnificativă amploarea pe care au luat-o discuțiile: atîta interes pentru tot ce privește viața omului, frămîntările lui și atîta generoasă dorință și grabă de a-și veni în ajutor! Și cred că se cuvine să descifrăm dincolo de entuziasmul unora, de dorința altora, de a comunica o experiență de viață reușită, chiar sursele acestei reușite, care nu sînt în nici un caz: hazardul... Aici este vorba despre o fericire dobîndită de doi oameni — un bărbat și o femeie, prin puterea caracterelor și a educației lor. O fericire clădită cu mîinile lor, în spiritul onestității, al respectului reciproc, al egalității dintre sexe, rezultat al educației și al exemplului, în societatea în care trăiesc.

Educația comunistă te învață să-ți trăiești viața cu bună credință, cu seriozitate, cu profunzime și cu deplin simț de răspundere, în toate sectoarele ei. Și căsătoria — nucleu al familiei — este unul din cele mai importante. Acest fel de a gîndi, îl reflectă aproape toate scrisorile care răspund scrisorii Jemei. Toate răspunsurile comunică o mare încredere în viață, în dragoste, într-o puțință de înțelegere plenară între femeie și bărbat — tovarăși de viață, de luptă, cu năzuinți, cu idealuri comune.

Este concepția despre căsătorie a omului sovietic... Și în multele, multele scrisori sosite la „Ogoniok”, în jurul acestei veșnic tinere probleme, cuvintele: „Sînt fericită, sînt fericit” nu lipsesc din vibrantele pledoarii pro-cauza.

Sidonia Drăgușanu

## PREMIERĂ

La cinematografele „Republica” și „I. C. Frimu”



distins cu „Premiul pentru înalt umanism și excepționale calități artistice” și cu „Premiul Tinereții” la Festivalul Internațional al filmului de la Cannes — 1960

Scenariul: V. EJOV  
G. CIUHRAI  
Regia: G. CIUHRAI  
Imaginea: V. NIKOLAEV  
E. SAVELIEVA  
Muzica: M. ZIV

cu VOLODEA IVAȘOV, JANNA PROHORENKO, ANTONINA MAXIMOVA, NIKOLAI KRIUCIKOV, EVGHENI URBANSKI



# Există Țara lui Sannikov?

Oamenii de știință au fost preocupați multă vreme de misterioasa Țară a lui Sannikov, din Oceanul Inghețat de Nord. Se implinesc 150 de ani din ziua în care vinătorul siberian Iakov Sannikov a observat, la nord de insula Kotelnii, „un șir de munți înalți și stincoși”.

După cîtva timp, dar de astă dată în alt punct, la nord-est de insula Kotelnii, M. Gledenstrom, șeful expediției care lucra la „inventarierea” insulelor Novosibirsk, a observat o masă de ceață albăstrui, care nu figura în atlasele geografice.

Ipozeza lui Sannikov, după care el ar fi descoperit un grup important de insule în Oceanul Inghețat de Nord, n-a rămas fără ecou. Unele hărți au înregistrat chiar contururile „pămînturilor necunoscute descoperite de Sannikov” și numeroase expediții polare s-au îndreptat spre ținuturile misterioase. În anii 1820-1824 a fost organizată expediția lui Piotr Anjou, locotenent

în flota rusă. În anii 1900-1902, membrii expediției condusă de Eduard Toll încearcă și ei să descopere legendarele insule. În anul 1937, spre aceleași ținuturi, se îndreaptă a treia expediție iar după șapte ani, la cererea acad. Vladimir Obrucev, o expediție sovietică aeriană a studiat amănunțit ultimele „pete albe” de pe harta acestui ținut al Arcticii. Cercetările făcute pe acestea n-au confirmat existența unor insule la nord de insulele Novosibirsk.

Unii oameni de știință au emis ulterior alte ipoteze. Astfel, profesorii Vladimir Vize și Nikolai Zubov, cunoscuți cercetători polari sovietici, au presupus că ceea ce au văzut Sannikov și Toll nu erau pămînturi, ci niște șiruri de banchize. Alți cercetători presupuneau că aceste pămînturi ar fi existat într-adevăr cîndva, dar că, ulterior, au dispărut complet, așa cum în deceniul al treilea al veacului nostru au dispărut insulele Va-

silievski și Semionovski din Marea Laptev, alcătuite din ghețari multisecolari. Au mai circulat și alte versiuni, printre care și aceea că Țara lui Sannikov ar fi o insulă de gheață plutitoare.

Recent, exploratorul leningrădean Valeri Kupecki și-a încheiat cercetările privitoare la Țara lui Sannikov. După părerea lui, la nord de insulele Novosibirsk, printre ghețarii veșnici, se află spații vaste de apă. În larg, printre ghețari, se menține în permanență o ceață densă, polară. Coloanele de ceață se ridică deasupra apei, formînd o zonă stratiformă joasă, care poate lua formele cele mai ciudate. De aceea, din depărtare, nu e greu ca această coloană să apară sub forma unor munți îndepărtați, despre care au vorbit Sannikov și alții.

V. Alexandrov

Vindem imediat din stoc supranormativ

DIVERSE PIESE AUTO

ADRESAȚI-VA  
INTREPRINDERII DE INDUSTRIE LOCALĂ

„OLTUL”  
SLATINA

Str. Aleea Oltul 2 - Tel. 273 - Regiunea Pitești

CEREȚI

incălțămîntea  
durabilă și elegantă

„PĂLTINIȘ”

și  
articolele  
de  
marochinărie

produse  
ale  
Intreprinderii



13 DECEMBRIE SIBIU



Sportivi, tineri, adulți!  
Pentru reconfortare, după eforturi, consumați tablete de

**Glucoză**

aromatizată

cu esențe naturale de portocale, lămîie, vanilie etc.  
PLACUTE LA GUST ȘI UȘOR ASIMILABILE.



**Duratăți**  
Elegantele țesături de mătase și relon produse de Intreprinderea

**MĂTASEA ROȘIE**  
CISNĂDIE

MODUL DE CURĂȚIRE A ȚESĂTURILOR RELOAN  
• Se vor spăla în apă caldă cu fulgi de săpun sau de ras. • se vor clăti cu apă din abundență. • se stoarcă prin presare în mînă și se usucă în mînă la umbră ferite de căldură, la umbră ferite de căldură, se vor călca cu fierul slab încălzit.

O. C. L. Produse industriale

Rîmnicul-Vîlcea

Str. I. C. Frimu 2

oferă spre vînzare  
din stoc supranormativ

- uși, binale și ferestre, diferite dimensiuni
- rășinoase scurte 1—1,25 m.
- juguri și cozi unelte
- ceară pentru astupat sticle
- șuruburi mecanice, grosime 18—25 mm., lungimi diverse

Relații și oferte detaliate la cerere

**La**  
**EXPRES OLIMPIC**

PESTE  
**10.000**  
PREMIU

in valoare de peste  
**2.000.000 lei**

**10**  
CĂLĂTORII  
la OLIMPIADA  
de la Roma

**COOPERATIVA**  
**„MUNCITOAREA”**

TOPOLOVENI  
Regiunea Pitești  
Telefon 119

Primește comenzi și livrează prompt costume naționale pentru bărbați și femei, cu motive specifice oricărei regiuni din țară.

Vinde imediat din stoc:

- marame, fulare și șarfe din borangic
- fețe de masă și cuverturi din lînă, cu motive naționale.



# Joile de la Casa Albă

Încă de pe vremea lui Truman-Acheson în fiecare joi, cu precizia unui mecanism de ceasornic, la Casa Albă se adună un grup restrins de înalți demnitari guvernamentali. Cu toții iau loc în jurul unei mese lungi, aflate într-o încăpere ale cărei ferestre dau în grădina de îtrandafiri a președintelui.

La aceste adunări săptămânale nu sînt îngăduiți nici reporterii sîcitori, nici fotoreporterii. Nu sînt de față nici chiar stenografele, căci discuțiile și hotărârile luate aici nu trebuie să fie făcute publice.

După cîteva minute, dintr-o încăpere alăturată își face apariția președintele sau vicepreședintele, care deschid ședința Consiliului național de securitate al Statelor Unite, mai exact nu a întregului Consiliu ci a unui grup restrins de oameni care răspund de „planificarea” politicii externe. Chiar așa sînt numiți — Planning Board.

De obicei toate privirile se întorc spre omul a cărui participare la ședințele de joi le dă, la drept vorbind, principalul conținut și sens. E vorba de Allen Dulles, conducătorul Direcției centrale de investigații a S.U.A., „mare maestru al spionajului”, cum e numit uneori în ziare. Joi, Dulles apare la Casa Albă înconjurat de o mică suită de consilieri, printre care predomină „experții în problema rusă”.

Planificarea politicii externe a S.U.A. începe cu... trecerea în revistă săptămînală a materialului cules de serviciul de spionaj. Darea de seamă e citită chiar de către Allen Dulles. În mîinile acestui om se află concentrația o putere uriașă. După părerea multor comentatori politici, puterea lui Dulles o eclipsează chiar pe aceea a președintelui, Allen Dulles conduce uriașul aparat al C.I.A. — serviciul de spionaj american, cu alte cuvinte centrul internațional de spionaj, diversiuni, comploturi și tot felul de lovituri reacționare, din 1953. Dar Allen Dulles și-a început cariera cu mult înainte: încă în timpul celui de al doilea război mondial, i s-a acordat „Medalia pentru merite”. Allen Dulles și-a dovedit atunci însușirile, izbutind să găsească un „limbaj comun” cu spionul hitlerist Canaris. Cei doi „lideri” au căzut de acord asupra păcii separate pe care puterile occidentale proiectau s-o încheie cu Germania hitleristă.

La drept vorbind, ceea ce Allen Dulles citește, pe un ton monoton, nu-i un lucru nou pentru președinte. Căci în fiecare dimineață i se așează pe birou rapoarte centralizate ale serviciului de spionaj. În schimb toți ceilalți participanți la ședințele de joi ascultă mai mult decît atent raportul. Își frămîntă oreierul cum să procedeze ca din informațiile agenturilor de spionaj să scoată noi profituri pentru monopoliurile cu care întregii legături vechi și trănice.

Din ce în ce mai des, ședințele de joi sînt conduse de vicepreședintele Nixon — acest „energic Sfînt Gheorghe, care a venit din California spre a ucide dragonul comunist” — cum l-au botezat ziaristii. În presa străină se fac auzite glasuri care afirmă că președintele „s-a închisat în Casa Albă”. Într-un articol redacțional intitulat „Conducerea președintelui”, „Wal-Street Journal” a scris că „vicepreședintele Nixon devine tot mai mult punctul central al puterii”.

Cu fiecare an care trece, pentru activitatea de spionaj și diversiune se alocă sume tot mai

mari. În momentul de față, în departamentul lui Allen Dulles lucrează un număr de funcționari permanenți egal cu cel al Departamentului de Stat, iar cheltuielile pentru întreținerea lor depășesc de două ori bugetul anual al Departamentului de Stat.

La ședințele de joi, din partea departamentului lui Allen Dulles sînt așteptate în primul rînd informații de spionaj despre țările socialiste. În ce măsură își întărește Uniunea Sovietică potențialul economic? În cît timp se fabrică sau se vor fabrica în U.R.S.S. noi tipuri de arme rachetă? Ce rezerve de materii prime strategice există în U.R.S.S.? etc., etc.

Și în țările aliate ale S.U.A. se desfășoară o intensă activitate de spionaj militar și politic, deși ea nu ocupă principalul loc în rapoartele lui Allen Dulles. „Protectorii” americani urmăresc cu ochii-n patru comportarea partenerilor lor din blocurile militare. Căci, doamne ferește, s-ar putea să se abată cu o iotă de la politica atlantică, să iasă din sfera de influență a S.U.A. care pășesc pe calea aventurii militare!

În limbajul oamenilor de stat din S.U.A. spionajul e numit de regulă „culegere de informații”. Se știe că după ce spionul Powers a fost prins asupra faptului, Nixon, Herter și președintele Eisenhower au folosit din plin această expresie spre a ieși din încurcătură. Dar numai cu „culegerea de informații” se ocupă departamentul lui Allen Dulles? Într-o zi, într-un acces de sinceritate, Allen Dulles a acordat ziarilor un interviu extrem de semnificativ.

Întrebare. Mister Dulles, de multe ori ziarele scriu că trimiteți provocatori în țările lagărului sovietic spre a organiza rebeliuni. E adevărat?

Dulles. Nu pot decît să doresc să realizăm tot ceea ce ne atribuie Sovietele.

Întrebare. Provocarea de rebeliuni în aceste țări intră în atribuțiile dv.?

Dulles. Am fi niște proști dacă n-am colabora cu prietenii noștri de peste hotare, dacă nu i-am ajuta să facă tot ce le stă în putință spre a da lovituri comunismului.

La drept vorbind, aceste declarații cinice ale lui Allen Dulles nu descoperă America. Toată lumea știe că orice agresiune imperialistă, că orice act de diversiune și complot din vremea „războiului rece” poartă pecetea Direcției centrale de investigații și a Pentagonului.

Conducătorii C.I.A. socotesc că departamentul lor e atotputernic și atotștiutor. Dar americanii își aduc bine aminte de cîte ori a dat greș serviciul de spionaj al lui Allen Dulles. În Statele Unite a fost multă vreme comentată criza de nervi pe care Nixon l-a făcut-o lui Dulles cînd s-a întors din călătoria întreprinsă în mai 1958 în America Latină, unde i s-au aruncat cu roșii putrede. Vicepreședintele a tunat și fulgerat: „De ce n-am fost prevenit că se pregătesc demonstrații împotriva mea?” Chiar răposatul John Foster Dulles, fratele și tovarășul de joi al lui Allen, a trebuit să declare: „Dacă am fi știut ce se va întîmpla la Caracas, e îndoielnic că l-am mai fi trimis acolo pe Nixon”.

Dar petele de zeamă de roșii de pe hainele lui Richard Nixon n-au însemnat de fel principalul eșec al lui Allen Dulles. De multe ori serviciul de spionaj a fost acuzat în Congres că „a ignorat progresul înregistrat de U.R.S.S. în știință și tehnică”. Conducătorii S. U. A. au fost

neplăcut surprinși de rapiditatea cu care U.R.S.S. le-a smuls monopolul armii atomice. Cînd au aflat că Uniunea Sovietică a efectuat prima explozie a unei bombe cu hidrogen, participanții la ședințele de joi au spumegat de minie. Apoi „s-a dovedit” că rușii se pricep să fabrice rachete, și asta mai bine și mai rapid decît americanii. Iar lansarea sateliților sovietici l-a silit chiar pe Allen Dulles să declare într-o cuvîntare ținută la Newhaven că acest eveniment „a umbrît net tabloul bunei noastre stări”.

Luînd cuvîntul la Kremlin la 28 mai, N. S. Hrușciiov a declarat:

„Nu face nici doi bani un astfel de spionaj, dacă prin născocirile lui jalnice și prostestii induce în eroare propriul guvern și-l pune într-o situație ridicolă în fața americanilor, în fața lumii întregi. La asta aș mai adăuga că nici guvernul care rabdă un spionaj atît de prostesc nu poate fi apreciat prea mult!”

Uneori, spre a justifica repetatele eșecuri ale planurilor de

## „ACALMIA” CANCELARULUI

Și în Germania occidentală a venit vremea concediilor. Convoaie de mașini gonesc spre sudul însoțit. Crește numărul accidentelor de automobil și, în același timp, și cel al întrunirilor revanșarde.

Cancelarul Adenauer a plecat și el spre sud. S-a obișnuit să-și petreacă concediul în Italia. E prea puțin probabil ca explicația acestei preferințe să rezide numai în înclinația cancelarului către coloritul viu al Alpinilor italieni. Mai degrabă s-ar putea să fie vorba de „amintirile plăcute”, despre „axa” care l-a unit nu prea de mult pe militaristii și jasciștii din cele două țări...

Dar să nu zgîndărim răni vechi. Să rămînem în cadrul realității imediate. De obicei, oamenii pleacă în concediu să se odihnească după o muncă fără preget. Și trebuie să re-

rii lor de peste Ocean: cine va contribui mai mult la zădărnicierea conferinței la nivel înalt? Și numai zborul provocator al avionului american „U-2” a privat Bonn-ul de laurii victoriei la care tîndea nu fără teme. Nu întimplător, în primele luni ale anului 1960 cancelarul a străbătut continentele, de la Washington la Paris, de la Roma la Tokio și așa mai departe, întocmai ca „mihnilul Demos singularitic”. K. Adenauer a fost singurul aliat al S.U.A. care a aprobat deschis zborurile provocatoare ale „avioanelor negre”. Aflat la odihnă, cancelarul vestgerman a acordat un interviu lui Sulzberger, trimisul lui „New York Times”, în care conducătorul guvernului R.F.G. și-a exprimat cu cinism satisfacția pe care i-a produs-o eșecul conferinței la nivel înalt.

Pe măsură ce se apropia conferința la nivel înalt, cancelarul devenea tot mai activ. Chiar în ajunul întîlnirii de la Paris n-a pregetat să facă o călătorie în capitala Franței spre a-și împărtăși opiniile partenerilor occidentali. Iar cînd Statele Unite au făcut să eșueze întîlirea la nivel înalt, nu fără amestecul „aliatului lor nr. 1”, Adenauer a răsuflet ușurat: acum pot să mă odihnesc. Căci desigur că astu-i înțelesul „acalmiei” din declarația de la Milano.

E limpede, așa dar, că din punctul de vedere al lui Adenauer „acalmia” e sinonimă cu „incordarea situației internaționale”, cu „războiul rece”. Ceea ce ne poate ajuta să înțelegem limpede interesele cancelarului și ale prietenilor lui, monopolistii. Imediat după eșecul conferinței la nivel înalt, acțiunile uzinelor de armament din R.F.G. au crescut cu 20 de puncte și au spîrit considerabil dividendele acționarilor.

Dar „acalmia” lui Adenauer are un înțeles sîntu și dacă ne referim la politica externă a R.F.G. Cînd, la München, s-au adunat foștii sudeți cînd „restituirea” unor regiuni cehoslovace, cancelarul le-a trimis o telegramă de salut, iar la o adunare similară, ținută la Bochum, cancelarul a fost reprezentant de ministrul federal Merkatz care a declarat: „Guvernul R.F.G. nu va recunoaște niciodată linia Oder-Neisse”.

Politicienii de la Bonn nici nu ascund că singura cale pentru atingerea acestor țeluri este transformarea „războiului rece” în „război cald”. Nici cancelarul, nici miniștrii săi nu se lasă impresionăți de faptul că această evoluție a evenimentelor s-ar putea solda cu o catastrofă pentru poporul german. Liderii de la Bonn mizează totul pe o singură carte.

Cu totul altă părere are, însă poporul german. Nu întimplător, ziarul „Die andere Zeitung” din Hamburg a chemat guvernul R.F.G. „să-și dea seama și să folosească rîstimpul pînă la uitarea conferinței la nivel înalt spre a aduce un aport constructiv la desînderea încordării internaționale”. În caz contrar, a continuat ziarul, „asupra germanilor va atrîna nu numai primădia de a fi nimiciți, ci, în primul rînd, asupra noastră se va abate blestemul oamenilor care ne vor socoti principalii și cei mai mari vinovați ai catastrofei”.

E un lucru pe care n-ar trebui să-l uite amatorii de „acalmie”, în interpretarea pe care o dă Bonn-ul acestei noțiuni.

V. Bai

### „Consilierul” revanșard



Conducere combinată a politicii externe a Bonn-ului și Washingtonului desen de V. Fomlcev

spionaj și diversiune în țările lagărului socialist, Allen Dulles nu se dă în lături să se lanseze în comentarii ample. Aceste „explicații” coincid în totul cu declarațiile lui Nixon, Herter și Eisenhower că U.R.S.S. ar păstra „un secret excesiv”, care „îngreunează obținerea de informații”. Nu poți decît să-i compătimizești pe oamenii de stat de mai sus și pe însuși Allen Dulles! Da, hotarele noastre sînt bine păzite. Participanții la întrunirile de joi de la Casa Albă s-au putut convinge de asta după întîmplarea cu Powers.

B. Konstantinov

cunoaștem: cancelarul are și el tot dreptul să se odihnească. La ce a muncit, totuși, cancelarul cu atîta rîvnă în ultimele luni, încît acum a simțit nevoia de odihnă? Ziarele au citat o declarație a lui Adenauer, făcută în clipa sosirii la Milano: „Hotărîrea de a-mi petrece concediul în Italia e cea mai bună dovadă că situația internațională a intrat într-o perioadă de „acalmie”. „Acalmie” e un cuvînt destul de vag. Să încercăm să vedem ce înseamnă el în interpretarea cancelarului.

Se știe că în ultimele șase luni cercurile conducătoare din Germania occidentală au pornit un fel de întrecere cu partene-

# SĂPTĂMÎNA